

ΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ:
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗ ΝΙΚΟΚΛΕΑ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
ΚΥΡΜΙΖΟΓΛΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3-8
➤ Η Τράπεζα.....	3-6
➤ Το Τραπεζικό Σύστημα της Κύπρου	6-8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Οργανική Δόμη.....	9-11
1.1 Οικονομικές κατάστασεις.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Τραπεζικός Τομέας.....	12-27
2.1. Τράπεζες που Λειτουργούν στην Κύπρο.....	13-15
2.2. Μέτρα για Καταπολέμηση του Ξεπλύματος Παράνομου Χρήματος	15-18
2.3. Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών.....	18-20
2.4. Συστήματα Πληρωμών, Εκκαθάρισης και Διακανονισμού Συναλλαγών.....	20-21
2.5. Διεθνής Τραπεζικός Αριθμός Λογαριασμού (IBAN).....	21-23
2.6. Ο ρόλος της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.....	23-24
2.6.1. Επίβλεψη Συστημάτων Πληρωμών, Εκκαθάρισης και Διακανονισμού Συναλλαγών.....	24-25
2.7. Επιτόκια Χρεώσεις και έξοδα Τραπεζών.....	25-26
2.8. Ταμείο Αποζημίωσης Επενδυτών Πελατών Τραπεζών.....	26-27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Διαχείριση Δημόσιου Χρέους.....	28-30
3.1. Στόχοι Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους.....	28-39
3.1.1. Κρατικά χρεώγραφα.....	39-30

3.2. Κρατικά Ονομαστικά Χρεώγραφα Αναπτύξεως.....	30
3.3. Γραμμάτια Δημοσίου.....	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Ιδιωτικά Συλλογικά Επενδυτικά Σχέδια.....	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Χρηματοοικονομική Διαχείριση στο Τραπεζικό Κλάδο της Κύπρου Τάσεις και Προοπτικές.....	32-43
5.1. Χαρακτηριστικά του Τραπεζικού Συστήματος.....	32-34
5.2. Τάσεις στην Εγχώρια Τραπεζική Αγορά.....	34-35
5.3. Αποτελέσματα Τραπεζών.....	35-36
5.4. Τιμολόγηση.....	37-38
5.5. Η Κύπρος ως Κέντρο Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών.....	38-39
5.6. Διαχείριση Κινδύνων.....	40-42
5.7. Διεθνοποίηση Εργασιών.....	42-44
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	45-50
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	51

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

➤ Η Τράπεζα

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ιδρύθηκε το 1963, σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας της Κύπρου, ως αυτόνομο ίδρυμα σύμφωνα με τον περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμο του 1963 και τα σχετικά άρθρα του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Σήμερα η Τράπεζα διέπεται από τον περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμο του 2002 όπως τροποποιήθηκε τελευταία το Μάρτιο του 2007. Ο νόμος αυτός εξασφαλίζει την ανεξαρτησία της Κεντρικής Τράπεζας και τη συμβατότητα με τις σχετικές πρόνοιες της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και το Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συναλλαγματικού Συστήματος τροποποίηση του νόμου το Μάρτιο 2007 άνοιξε ο δρόμος για την ενσωμάτωση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου στο Ευρωσύστημα τον Ιανουάριο 2008.

Οι βασικές αρμοδιότητες της Κεντρικής Τράπεζας περιλαμβάνουν:

- την εφαρμογή των αποφάσεων νομισματικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας
- την κατοχή, διαφύλαξη και διαχείριση των επίσημων συναλλαγματικών αποθεμάτων
- την εποπτεία των τραπεζών
- την προώθηση, ρύθμιση και επίβλεψη της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών, εκκαθάρισης ή και διακανονισμού συναλλαγών
- η διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος.

Στα πρώτα χρόνια της λειτουργίας της η Κεντρική Τράπεζα ανέλαβε πλήρως τις αρμοδιότητες της αναφορικά με την προσφορά υπηρεσιών ως τραπεζίτης της κυβέρνησης και τη διαχείριση των επίσημων συναλλαγματικών αποθεμάτων, καθώς και την εφαρμογή

της νομοθεσίας περί ελέγχου συναλλάγματος. Παράλληλα, η Κεντρική Τράπεζα ενίσχυσε την εσωτερική της δομή, και άρχισε τη διαμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου εποπτείας των τραπεζών καθώς και του πλαισίου άσκησης νομισματικής πολιτικής. Κατά το τέλος της δεκαετίας του 1960 και τις αρχές της δεκαετίας του 1970, η νομισματική πολιτική έγινε πιο ενεργητική, και η εποπτεία των τραπεζών τέθηκε σε πιο συστηματική βάση. Σε αυτή την περίοδο εκδόθηκαν και τα πρώτα κυβερνητικά αξιόγραφα, με σκοπό την ενθάρρυνση των εγχώριων αποταμιεύσεων και τη μη πληθωριστική χρηματοδότηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων.

Μετά την οικονομική καταστροφή που προκάλεσε η τουρκική εισβολή το 1974, η Κεντρική Τράπεζα συμμετείχε ενεργά στην προσπάθεια αναζωογόνησης της οικονομίας. Έτσι, η Κεντρική Τράπεζα ακολούθησε επεκτατική νομισματική πολιτική και διευκόλυνε τη χρηματοδότηση των στεγαστικών αναγκών των προσφύγων και της αναπλήρωσης των απολεσθέντων κεφαλαιουχικών αποθεμάτων και υποδομής. Η συμβολή της Κεντρικής Τράπεζας στην ταχεία βελτίωση των οικονομικών συνθηκών που ακολούθησε ήταν καθοριστική. Επίσης κατά την περίοδο μετά την εισβολή, η Κεντρική Τράπεζα ανέλαβε ηγετικό ρόλο στην προσπάθεια για ανάπτυξη της Κύπρου ως περιφερειακού επιχειρηματικού και χρηματοοικονομικού κέντρου. Ειδικότερα, ο τομέας διεθνών επιχειρήσεων παρουσίασε ταχεία πρόοδο και διεύρυνση, συμβάλλοντας σημαντικά στις εισπράξεις συναλλάγματος και στη δημιουργία θέσεων εργασίας στο νησί.

Πριν την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Κεντρική Τράπεζα ενέτεινε τις προσπάθειες της για ελευθεροποίηση και εκσυγχρονισμό του χρηματοοικονομικού τομέα. Αυτό ήταν επιβεβλημένο τόσο για οικονομικούς λόγους όσο και για σκοπούς εναρμόνισης των οικονομικών δομών και πολιτικών της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το 1996 η Κεντρική Τράπεζα αντικατέστησε τα όργανα άμεσου ελέγχου της ρευστότητας στην οικονομία με μεθόδους που βασίζονται στην αγορά. Πιο συγκεκριμένα, το ελάχιστο ποσοστό ρευστότητας, που ήταν το κύριο όργανο νομισματικής πολιτικής, εγκαταλείφθηκε και η Κεντρική Τράπεζα εισήγαγε τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης που διενεργούνται μέσω δημοπρασίας ως το κύριο εργαλείο ελέγχου της ρευστότητας. Η Κεντρική Τράπεζα εισήγαγε επίσης τις δημοπρασίες αποδοχής καταθέσεων ως μέσο

απορρόφησης πλεονάζουσας ρευστότητας. Στο υφιστάμενο πλαίσιο νομισματικής πολιτικής, ο λογαριασμός ελάχιστων αποθεματικών είναι ο μόνος λειτουργικός λογαριασμός των τραπεζών με την Κεντρική Τράπεζα και υπάρχουν δύο τύποι πάγιων διευκολύνσεων με σκοπό την προσφορά και απορρόφηση ρευστότητας διάρκειας μίας ημέρας. Από την αρχή του 1996 οι τίτλοι του δημοσίου εκδίδονται με τη μέθοδο της δημοπρασίας, η οποία επιτρέπει στα επιτόκια να αντανακλούν τις συνθήκες της αγοράς. Γενικά το λειτουργικό πλαίσιο της νομισματικής πολιτικής είναι ευθυγραμμισμένο με τις πρακτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σταθμός στην πορεία ελευθεροποίησης του χρηματοοικονομικού τομέα ήταν η κατάργηση του νομικά καθορισμένου ανωτάτου ορίου επιτοκίων την 1η Ιανουαρίου 2001.

Από τη δεκαετία του 1990, η Κεντρική Τράπεζα εφάρμοσε πρόγραμμα σταδιακής απελευθέρωσης της διακίνησης κεφαλαίων. Τον Ιούλιο του 2003 ψηφίστηκε ο περί της Διακίνησης Κεφαλαίων Νόμος, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2004, ημερομηνία προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο νόμος αυτός, μεταξύ άλλων, κατάργησε τον περί Ελέγχου Συναλλάγματος Νόμο, ολοκληρώνοντας έτσι την κατάργηση των εναπομείναντων συναλλαγματικών περιορισμών.

Αναφορικά με την εποπτεία των τραπεζών, κύριος στόχος της Κεντρικής Τράπεζας είναι η διασφάλιση της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος, η ελαχιστοποίηση του συστημικού κινδύνου και η προστασία των καταθετών. Οι κανόνες, η πολιτική και η πρακτική της Κεντρικής Τράπεζας είναι ευθυγραμμισμένες με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις συστάσεις της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας. Ο περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμος του 1997 όπως έχει τροποποιηθεί, ο οποίος καθορίζει το νομικό πλαίσιο για τη διεξαγωγή τραπεζικών εργασιών στην Κύπρο, αντικατοπτρίζει τις αρχές και τις διατάξεις των σχετικών οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Περαιτέρω, σύμφωνα με τους περί Συγκάλυψης, Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμους του 1996 έως 2004, η Κεντρική Τράπεζα είναι η εποπτική αρχή για τις τράπεζες σε σχέση με την καταπολέμηση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος. Υπό την ιδιότητά της αυτή, η Κεντρική Τράπεζα έχει εκδώσει σειρά οδηγιών προς τις τράπεζες για την εφαρμογή αυστηρών διαδικασιών προσδιορισμού της ταυτότητας

πελατών, την τήρηση αρχείου, την αναγνώριση και αναφορά ύποπτων συναλλαγών, το διορισμό και τα καθήκοντα των λειτουργών συμμόρφωσης, και την επιμόρφωση και εκπαίδευση των τραπεζικών υπαλλήλων σε θέματα που αφορούν την καταπολέμηση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος.

Στις 2 Μαΐου 2005 η κυπριακή λίρα εντάχθηκε στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών II (ΜΣΙ II) με κεντρική ισοτιμία €1 = £ 0,585274, δηλαδή την ίδια ισοτιμία που είχε υιοθετήσει μονομερώς η Κύπρος έναντι του ευρώ από το 1999. Παρέμειναν τα κανονικά περιθώρια διακύμανσης $\pm 15\%$, αν και στην πράξη η λίρα διακυμάνθηκε στα στενότερα περιθώρια $\pm 2,25\%$, τόσο πριν όσο και μετά την είσοδό της στο ΜΣΙ II.

Την 1^η Ιανουαρίου 2008 η Κύπρος εντάχθηκε στη ζώνη του ευρώ, υλοποιώντας έτσι το στόχο για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση της χώρας. Στις 10 Ιουλίου 2007 το Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθόρισε την τιμή μετατροπής της λίρας σε ευρώ ως €1 = £ 0,585274, που αντιστοιχεί με την κεντρική ισοτιμία της λίρας έναντι του ευρώ στο ΜΣΙ II.

➤ Τραπεζικό Σύστημα της Κύπρου

Το τραπεζικό σύστημα αποτελείται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, που είναι η Εποπτική Αρχή για τα τραπεζικά ιδρύματα, τις εγχώριες τράπεζες, και τις διεθνείς τραπεζικές μονάδες. Περιλαμβάνει, επίσης, τα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύονται από την Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών. Με βάση τις εξουσίες που της παρέχει η Νομοθεσία, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου χορηγεί άδεια για τη διεξαγωγή τραπεζικών εργασιών και εποπτεύει τις τράπεζες. Στην άσκηση του εποπτικού της ρόλου, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου καθοδηγείται από τις συστάσεις της Επιτροπής της Βασιλείας και το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και παρακολουθεί στενά τις νέες εξελίξεις, έχοντας τις ρυθμιστικές της λειτουργίες υπό συνεχή ανασκόπηση. Τον Ιούλιο του 2003 ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ο περί Τραπεζικών Εργασιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2003, για σκοπούς πλήρους συμμόρφωσης και εναρμόνισης του ρυθμιστικού και εποπτικού πλαισίου για την παροχή τραπεζικών εργασιών με το κοινοτικό κεκτημένο.

Σήμερα λειτουργούν στην Κύπρο δεκατέσσερις εγχώριες τράπεζες, εκ των οποίων έντεκα εμπορικές τράπεζες και τρία εξειδικευμένα πιστωτικά ιδρύματα. Όλες οι τράπεζες είναι εγγεγραμμένες στην Κύπρο με εξαίρεση την Arab Bank plc και την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε, που λειτουργούν ως υποκαταστήματα ξένων τραπεζών. Οι εμπορικές τράπεζες, που είναι εγγεγραμμένες στην Κύπρο, είναι η Τράπεζα Κύπρου Λτδ, η Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα Λτδ, η Ελληνική Τράπεζα Λτδ, η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ, η Universal Bank Ltd, η Alpha Bank Ltd, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) Λτδ, η Emporiki Bank – Cyprus Ltd και η Socúete Generale Cyprus Ltd. Οι τελευταίες τέσσερις είναι θυγατρικές ξένων τραπεζών.

Εξειδικευμένα Χρηματοδοτικά Ιδρύματα

Τα Εξειδικευμένα Χρηματοδοτικά Ιδρύματα είναι η Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ, ο Οργανισμός Χρηματοδότησεως Στέγης και η Κτηματική Τράπεζα Κύπρου Λτδ. Η Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως ειδικεύεται στην παροχή κυρίως μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων χρηματοδοτήσεων για αναπτυξιακούς σκοπούς, διεξάγει εργασίες επενδυτικής τραπεζικής και παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε εταιρείες. Ο Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης παρέχει μακροπρόθεσμα στεγαστικά δάνεια, κυρίως σε χαμηλά και μεσαία εισοδηματικά στρώματα, ενώ η Κτηματική Τράπεζα Κύπρου Λτδ ειδικεύεται κυρίως στη χορήγηση μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δανείων για την ανάπτυξη της τουριστικής και μεταποιητικής βιομηχανίας.

Τα υπό την εποπτεία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου τραπεζικά ιδρύματα είναι εύρωστα και διατηρούν ικανοποιητικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, που υπερβαίνει το 8% που απαιτεί η Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα τελευταία χρόνια, οι τράπεζες έχουν επεκτείνει τις δραστηριότητες τους και πέρα από τις παραδοσιακές τραπεζικές υπηρεσίες σε τομείς όπως ασφαλιστικές εργασίες, εργασίες χρηματοδοτικής μίσθωσης, χρηματοδότησης με ενοικιαγορά και πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων, καθώς και σε υπηρεσίες επιχειρηματικού κεφαλαίου, διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, επενδυτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες, και υπηρεσίες θεματοφυλακής και διαχείρισης κινητών αξιών. Έχουν επίσης επεκτείνει τις δραστηριότητες τους εκτός των ορίων της Κύπρου, κυρίως σε χώρες όπου υπάρχει έντονη ελληνική παρουσία.

Πέρα από τις εγχώριες τράπεζες, λειτουργούν σήμερα στην Κύπρο είκοσι εννέα διεθνείς τραπεζικές μονάδες, που έχουν εξασφαλίσει άδεια από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου για διεξαγωγή των εργασιών τους από την Κύπρο, με την προϋπόθεση να περιορίζουν τις δραστηριότητες τους κυρίως με μη κάτοικους Κύπρου και σε ξένα νομίσματα. Από την 1η Ιανουαρίου, 2001 στα πιο πάνω ιδρύματα έχει επιτραπεί η παραχώρηση μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού σε ξένο νόμισμα σε κάτοικους Κύπρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Οργανική Δομή

Η Τράπεζα αποτελείται από έξι Διευθύνσεις:

Διεύθυνση Ασφάλειας και Τεχνικής Υποστήριξης

- Τμήμα Ασφάλειας και Τεχνικής Υποστήριξης

Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών

-Τμήμα Πληροφορικής

1. Υπηρεσία Ανάπτυξης Συστημάτων
2. Υπηρεσία Διαχείρισης Υποδομής και Υποστήριξης Χρηστών
3. Υπηρεσία Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής

- Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού, Οργάνωσης & Μεθόδων

1. Υπηρεσία Ανθρώπινου Δυναμικού
2. Υπηρεσία Οργάνωσης & Μεθόδων

Διεύθυνση Χρηματοοικονομικών Αγορών και Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους

- Τμήμα Χρηματοοικονομικών Αγορών

1. Υπηρεσία Διαχείρισης Αποθεμάτων
2. Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων
3. Υπηρεσία Εκτέλεσης και Διακανονισμού Συναλλαγών

-Τμήμα Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους

1. Υπηρεσία Στρατηγικής, Προγραμματισμού και Εργασιών Δημόσιου Χρέους
2. Υπηρεσία Αξιογράφων

Διεύθυνση Ρυθμίσεως και Εποπτείας Τραπεζικών Ιδρυμάτων

- Τμήμα Θεσμικού Πλαισίου Χρηματοοικονομικού Τομέα & Διασφάλισης Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

1. Υπηρεσία Θεσμικού Πλαισίου Χρηματοοικονομικού Τομέα
2. Υπηρεσία Διασφάλισης Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

- Τμήμα Εποπτείας & Ρύθμισης Τραπεζικών Ιδρυμάτων

1. Υπηρεσία Ρύθμισης και Παρακολούθησης Τραπεζικών Ιδρυμάτων
2. Υπηρεσία Ελέγχου Τραπεζικών Ιδρυμάτων

Διεύθυνση Οικονομικών Ερευνών και Στατιστικής

- Τμήμα Οικονομικών Ερευνών

1. Υπηρεσία Νομισματικής Πολιτικής και Έρευνας
2. Υπηρεσία Εγχώριας Οικονομίας

- Τμήμα Στατιστικής

1. Υπηρεσία Ισοζυγίου Πληρωμών
2. Υπηρεσία Γενικής Στατιστικής
3. Υπηρεσία Νομισματικής Χρηματοπιστωτικής Στατιστικής και Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών

Διεύθυνση Τραπεζικών Εργασιών Εσωτερικού και Λογιστικών Υπηρεσιών

- Τμήμα Τραπεζικών Εργασιών Εσωτερικού

1. Υπηρεσία Ταμιακών Συναλλαγών

2. Υπηρεσία Νομίσματος

- Τμήμα Συστημάτων Πληρωμών και Λογιστικών Υπηρεσιών

1. Υπηρεσία Ρύθμισης και Λειτουργίας Συστημάτων Πληρωμών
2. Υπηρεσία Επίβλεψης Συστημάτων Πληρωμών
3. Υπηρεσία Λογιστικών Υπηρεσιών & Προυπολογισμού

Τμήμα Εσωτερικής Επιθεώρησης (υπάγεται απευθείας στο Διοικητή)

Γραφείο Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (υπάγεται απευθείας στο Διοικητή)

Νομική Υπηρεσία (υπάγεται απευθείας στο Διοικητή)

1.1.Οικονομικές Καταστάσεις

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ετοιμάζει, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου, μηνιαίο Ισολογισμό ο οποίος δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, και ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση της Τράπεζας. Οι οικονομικές καταστάσεις ετοιμάζονται σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου και ελέγχονται από την Υπηρεσία του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Επίσης σύμφωνα με τις πρόνοιες του Συντάγματος, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου υποβάλλει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας εξαμηνιαίες εκθέσεις για την κατάσταση του νομίσματος, των κεφαλαίων και αξιών για κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Τραπεζικός Τομέας

Ένας από τους πρωταρχικούς στόχους της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου είναι η διασφάλιση ενός σταθερού και ασφαλούς χρηματοοικονομικού συστήματος το οποίο να τυγχάνει δημόσιας εμπιστοσύνης και να ενθαρρύνει την οικονομική σταθερότητα και ανάπτυξη. Ο στόχος αυτός εκπληρώνεται με τη διατήρηση ενός αποτελεσματικού μηχανισμού ρυθμίσεως και εποπτείας των τραπεζικών ιδρυμάτων.

Για το σκοπό αυτό, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου χορηγεί άδεια άσκησης τραπεζικών εργασιών και εποπτεύει τις τράπεζες. Ο κύριος σκοπός της εποπτείας είναι η ελαχιστοποίηση του συστημικού κινδύνου και η διατήρηση της σταθερότητας του τραπεζικού τομέα έτσι ώστε να εξασφαλίζει τη δημόσια εμπιστοσύνη του κοινού και την προστασία των καταθετών.

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, καθοδηγείται στον εποπτικό της ρόλο από τις συστάσεις της Επιτροπής της Βασιλείας και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τραπεζικά θέματα, παρακολουθεί στενά τις νέες εξελίξεις και έχει τις ρυθμιστικές της λειτουργίες υπό συνεχή ανασκόπηση, ώστε να λαμβάνει υπόψη αυτές τις εξελίξεις και τις μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Η εποπτεία ασκείται με παρακολούθηση περιοδικών καταστάσεων που υποβάλλονται από τις τράπεζες και επιτόπου έλεγχο. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει την υποβολή σε συνεχή βάση από τις τράπεζες ενός εκτεταμένου φάσματος περιοδικών καταστάσεων που καλύπτει διάφορες πτυχές των τραπεζικών εργασιών. Οιοσδήποτε ανησυχίες που είναι πιθανόν να προκύψουν από τις καταστάσεις αυτές ερευνώνται άμεσα από την ενδιαφερόμενη τράπεζα για διορθωτικές ενέργειες μετά από παρέμβαση της υπηρεσίας παρακολούθησης.

Επιτόπου έλεγχοι διενεργούνται με απώτερο σκοπό την εκτίμηση της παρούσας οικονομικής κατάστασης και φερεγγυότητας μιας τράπεζας καθώς και των μελλοντικών της προοπτικών, κατά τη χρονική περίοδο που διενεργείται ο έλεγχος. Πιο συγκεκριμένα, ο επί τόπου έλεγχος ενός τραπεζικού ιδρύματος περιλαμβάνει την εξέταση και αξιολόγηση των πιο κάτω:

ποιότητα της διοίκησης της τράπεζας, περιλαμβανομένων συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαδικασιών.

ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου με έμφαση στη διαχείριση πιστωτικού κινδύνου και την επάρκεια των κρατήσεων για επισφαλείς χρεώστες.

διαχείριση ρευστών διαθεσίμων με έμφαση στη διαχείριση κινδύνων ειδικά όσον αφορά τομείς όπως διακύμανση επιτοκίων, ρευστότητα και συναλλαγματικός κίνδυνος.

εξόδων καθώς και αξιολόγησης των αποδόσεων που έχουν επιτευχθεί.

συμμόρφωση της τράπεζας με τις απαιτήσεις του περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου και τις οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας σε θέματα όπως κεφαλαιουχική επάρκεια, μεγάλες πιστωτικές διευκολύνσεις κ.λ.π.

συμμόρφωση της τράπεζας με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για την καταπολέμηση ξεπλύματος παράνομου χρήματος και των σχετικών οδηγιών της Κεντρικής Τράπεζας.

Η εποπτεία ασκείται σε ενοποιημένη βάση και καλύπτει την τράπεζα και τις θυγατρικές της εταιρείες που διεξάγουν εργασίες που είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένες με τραπεζικές εργασίες.

2.1. Τράπεζες που Λειτουργούν στην Κύπρο

A. ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΥΣΤΑΘΕΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

1. ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΕΙΣΗΓΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

1. Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ
2. Marfin Popular Bank Public Co. Ltd
3. Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ
4. Universal Bank Public Ltd

2. ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΞΕΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

1. Alpha Bank Cyprus Ltd
2. BNP Paribas Cyprus Ltd
3. Emporiki Bank – Cyprus Ltd

4. Kommunalkredit International Bank Ltd
5. Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) Λτδ
6. Russian Commercial Bank (Cyprus) Ltd
7. Societe Generale Cyprus Ltd
8. Τράπεζα Πειραιώς (Κύπρου) Λτδ
9. Eurobank EFG Cyprus Ltd

3. ΑΛΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

1. Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ
2. Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Δημόσια Εταιρεία Λτδ
3. Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης
4. Κτηματική Τράπεζα Κύπρου Λτδ

Β. ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΞΕΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

1. ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΑΠΟ ΧΩΡΕΣ-ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1. Barclays Bank PLC
2. Banque SBA SA
3. First Investement Bank Ltd
4. Joint stock Company “Trasta Komercbanka”
5. Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.
6. Central Cooperative Bank PLC
7. DEPFA Bank PLC
8. Banca Transilvania S.A.

2. ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΑΠΟ ΧΩΡΕΣ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ Ε.Ε.

1. BankMed s.a.l
2. Arab Jordan Investment Bank SA
3. BANQUE BEMO SAL
4. Bank of Beirut SAL
5. BBAC SAL
6. BLOM BANK SAL
7. BYBLOS BANK SAL
8. Credit Libanais SAL
9. FBME BANK LTD
10. Open joint-stock company ArtoVAZbank
11. OJSC Promsyyazbank
12. Jordan Kuwait Bank Plc
13. Jordan Anlibank Plc
14. Lebanon and Gulf Bank SAL
15. Lloyds TSB Offshore Limited
16. Privalbank Commercial Bank
17. IBL Bank SAL

Γ. ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ

1. UBS A.G.

2.2. Μέτρα για Καταπολέμηση του Ξεπλύματος Παράνομου Χρήματος.

Η Κύπρος έχει θεσπίσει την κατάλληλη νομοθεσία, έχει λάβει τα απαιτούμενα ρυθμιστικά μέτρα και έχει εφαρμόσει τους κατάλληλους μηχανισμούς για την αποτελεσματική παρεμπόδιση και καταπολέμηση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Επιπρόσθετα, η Κύπρος έχει δεσμευτεί να εφαρμόζει όλες τις διεθνείς συμβάσεις και πρότυπα στον τομέα αυτό και ιδιαίτερα τις υποχρεώσεις

της που απορρέουν από τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις 13/12/2007, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο (που στο εξής θα αναφέρεται ως “ο Νόμος”) με τον οποίο ενοποιήθηκαν, αναθεωρήθηκαν και αντικαταστάθηκαν οι περί Συγκάλυψης, Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμοι του 1996-2004. Με τον παρόντα Νόμο, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου του 2008, η Κυπριακή νομοθεσία έχει εναρμονιστεί με την Τρίτη Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την πρόληψη χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (Οδηγία 2005/60/EK). Ο νέος Νόμος, όπως και ο προηγούμενος Νόμος, καθορίζει την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ως την αρμόδια εποπτική αρχή των τραπεζών και των Εταιρειών Παροχής Υπηρεσιών Διαμεσολάβησης στη Μεταφορά Χρημάτων («ΕΠΥΔΜΕΧ»). Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έχει την ευθύνη ελέγχου, παρακολούθησης και αξιολόγησης του βαθμού συμμόρφωσης των τραπεζών και ΕΠΥΔΜΕΧ με τις υποχρεώσεις που επιβάλλει ο Νόμος και οι Οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου με στόχο την πρόληψη χρησιμοποίησης του χρηματοοικονομικού συστήματος για την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Από το 1997 μέχρι το 2007, κάνοντας χρήση της εξουσίας που της παρέχει ο Νόμος, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου προχώρησε στην έκδοση σειράς Οδηγιών προς όλες τις τράπεζες και ΕΠΥΔΜΕΧ στην Κύπρο με τις οποίες καθοριζόταν η πρακτική και οι διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζουν έτσι που να επιτυγχάνεται η συμμόρφωση τους με τις απαιτήσεις του Νόμου για πρόληψη και παρεμπόδιση δραστηριοτήτων που στοχεύουν στο ξέπλυμα παράνομου χρήματος. Τον Απρίλιο του 2008 η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου προχώρησε στην έκδοση νέας αναθεωρημένης οδηγίας προς τις τράπεζες σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου του 2007, απαιτώντας την εισαγωγή νέων αναθεωρημένων πρακτικών και διαδικασιών, καθώς και ενίσχυση και αναβάθμιση των μέτρων και συστημάτων για την αποτελεσματική παρεμπόδιση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και εφαρμογής των διεθνών προτύπων και των Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα αυτό. Τονίζεται ότι ο

νέος Νόμος ρητά αναφέρει ότι οι Οδηγίες των εποπτικών αρχών, περιλαμβανομένης της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, είναι δεσμευτικές και υποχρεωτικές ως προς την εφαρμογή τους για τα πρόσωπα προς τα οποία απευθύνονται. Σύμφωνα με την Κυπριακή νομοθεσία, έχει συσταθεί και λειτουργεί από το 1997 στο γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα ειδική Μονάδα, γνωστή ως Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (“ΜΟΚΑΣ”), η οποία είναι υπεύθυνη για την λήψη και ανάλυση των εκθέσεων αποκάλυψης πληροφοριών για ύποπτες συναλλαγές καθώς και τη διερεύνηση υποθέσεων ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Κατά την διάρκεια της διερεύνησης υποψιών για ξέπλυμα παράνομου χρήματος, η πιο πάνω Μονάδα μπορεί να ζητήσει και να λάβει από το Δικαστήριο διάταγμα αποκάλυψης πληροφοριών που απευθύνεται σε οποιοδήποτε πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων και τραπεζών, οι οποίες μπορεί να έχουν στην κατοχή τους πληροφορίες που σχετίζονται με την έρευνα καθώς επίσης και διατάγματα για την παγοποίηση και κατακράτηση χρημάτων και περιουσίας που πιθανώς να προέρχονται από το ξέπλυμα παράνομου χρήματος. Τα μέτρα που πήρε η Κύπρος για καταπολέμηση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος, έχουν επανειλημμένως αξιολογηθεί τα τελευταία χρόνια από διεθνείς οργανισμούς, όπως την Επιτροπή Moneyval του Συμβουλίου της Ευρώπης και την Ομάδα Οικονομικής Δράσης (“Financial Action Task Force”). Η Επιτροπή Moneyval του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει αξιολογήσει τα μέτρα καταπολέμησης του ξεπλύματος παράνομου χρήματος που έχει εφαρμόσει η Κύπρος τον Απρίλιο του 1998, το Σεπτέμβριο του 2001 και τον Απρίλιο του 2005. Όλες οι εκθέσεις αξιολόγησης κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η Κύπρος έχει λάβει αποτελεσματικά μέτρα για την καταπολέμηση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και έχει εισάξει εμπειριστατωμένο νομοθετικό πλαίσιο στον τομέα αυτό. Σημειώνεται ότι κατά την τελευταία αξιολόγηση η Κύπρος έχει αξιολογηθεί και βαθμολογηθεί με πολύ καλά αποτελέσματα για το βαθμό συμμόρφωσης της έναντι των 49 συστάσεων του Ομάδας Οικονομικής Δράσης (Financial Action Task Force on Money Laundering (“FATF”) για την καταπολέμηση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Τα μέτρα που πήρε η Κύπρος εξετάστηκαν επίσης από την Ομάδα Οικονομικής Δράσης (“Financial Action Task Force”) στα πλαίσια της πρωτοβουλίας για τον εντοπισμό των “μη συνεργάσιμων χωρών” και της διεθνούς προσπάθειας για την καταπολέμηση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος. Στην έκθεση

της Ομάδας Οικονομικής Δράσης (“Financial Action Task Force”) που δημοσιοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2000, αναγνωρίζεται ότι τα μέτρα που πήρε η Κύπρος συνάδουν με τα διεθνή πρότυπα και, ως εκ τούτου, η Κύπρος δεν συμπεριλήφθηκε στον κατάλογο των “μη συνεργάσιμων χωρών”. Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ότι τον Ιούλιο 2001, οι Φορολογικές Αρχές των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής έχουν επισήμως εγκρίνει τους κανονισμούς που διέπουν τις διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας πελατών που εφαρμόζονται στην Κύπρο μέσα στα πλαίσια των μέτρων για την παρεμπόδιση ξεπλύματος παράνομου χρήματος. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω έγκρισης, επιτρέπεται σε όσες τράπεζες στην Κύπρο επιθυμούν να διεξάγουν συναλλαγές, εκ μέρους των πελατών τους, σε αξιόγραφα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής να συνάψουν ειδική σύμβαση με τις εν λόγω φορολογικές αρχές και να ενεργούν ως εγκεκριμένοι διαμεσολαβητές.

2.3.Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών

Οι Κοινές Οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και του Εφόρου Συνεργατικών Εταιρειών και Συνεργατικής Ανάπτυξης αναφορικά με το Άνοιγμα και τη Λειτουργία Τρεχούμενων Λογαριασμών, τη Δημιουργία Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών για Εκδότες Ακάλυπτων Επιταγών και Άλλα Συναφή Θέματα (που στο εξής θα αναφέρονται ως “οι Οδηγίες”) σκοπό έχουν να καθορίσουν τις διαδικασίες και τον τρόπο λειτουργίας του Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών στο οποίο θα καταχωρούνται, σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στις Οδηγίες, οι εκδότες ακάλυπτων επιταγών. Σκοπός των Οδηγιών, που τίθονται σε εφαρμογή την 1η Φεβρουαρίου, 2003, και κατ’ επέκταση του Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών είναι η αντιμετώπιση και πρόληψη του σοβαρού προβλήματος των ακάλυπτων επιταγών, που υποσκάπτει το ρόλο της επιταγής ως βασικού και αξιόπιστου μέσου διενέργειας πληρωμών και αποτελεί αποσταθεροποιητικό παράγοντα για τη βιωσιμότητα και φερεγγυότητα των επιχειρήσεων και των εμπορευόμενων με αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία.

Οι Οδηγίες εκδίδονται με βάση τον Περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμο 1997-2000 και τον Περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμο 1985-2000. Την ευθύνη για την τήρηση και λειτουργία του Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών έχει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Την ευθύνη, όμως για την ορθή, έγκαιρη και πλήρη καταχώρηση στο Αρχείο, των στοιχείων για εκδότες ακάλυπτων επιταγών και για τις ίδιες τις ακάλυπτες επιταγές έχουν οι Τράπεζες και τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα. Σύμφωνα με τις Οδηγίες, καταχώρηση προσώπου στο Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών γίνεται μόνο αν συντρέχει οποιοδήποτε από τα ακόλουθα κριτήρια ή προϋποθέσεις:

- (α)(i) σε οποιοδήποτε χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών φυσικό ή νομικό πρόσωπο εκδώσει τρεις τουλάχιστον ακάλυπτες επιταγές, ή
- (ii) το συνολικό ποσό οποιασδήποτε ακάλυπτης ή ακάλυπτων επιταγών υπερβαίνει το ποσό των €1710,
- (β) έχει εκδοθεί εναντίον φυσικού ή νομικού προσώπου καταδικαστική απόφαση δικαστηρίου για αδίκημα σε σχέση με έκδοση ακάλυπτης επιταγής.

Η Διαχειριστική Επιτροπή του Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών μπορεί, με δεόντως αιτιολογημένη απόφαση της, να επεκτείνει την καταχώρηση στο Αρχείο, πέραν των προσώπων για τα οποία συντρέχει οποιοδήποτε από τα κριτήρια καταχώρησης που αναφέρονται πιο πάνω, και να καλύψει,

- (α) τον εντολοδόχο ή εντολοδόχους του καταχωρημένου προσώπου ο οποίος ή οι οποίοι έχουν εξουσία να εκδίδουν επιταγές ως αντιπρόσωποι ή πληρεξούσιοι του εκδότη,
- (β) το συγκάτοχο ή συγκατόχους κοινών τρεχούμενων λογαριασμών με το καταχωρημένο πρόσωπο,
- (γ) όλων ή οποιουδήποτε από τα μέλη διοικητικού συμβουλίου εταιρείας που καταχωρήθηκε, ή οποιωνδήποτε άλλων αξιωματούχων που κρίνεται ότι καθ' οιονδήποτε τρόπο προκάλεσαν ή συμμετείχαν στην έκδοση ακάλυπτης ή ακάλυπτων επιταγών.

Με την καταχώρηση προσώπου στο Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών, όλες οι τράπεζες και τα Συνεργατικά Ιδρύματα οφείλουν άμεσα να παγοποιήσουν όλους τους τρεχούμενους λογαριασμούς που τηρούν στο όνομα του προσώπου αυτού και να ζητήσουν την επιστροφή, εντός δέκα ημερών, όλων των αχρησιμοποίητων εντύπων επιταγών. Για όσο, δε, χρόνο διαρκεί η ισχύς της καταχώρησης στο Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών, καμιά τράπεζα και κανένα Συνεργατικό Ίδρυμα δεν επιτρέπεται να ανοίξει οποιοδήποτε τρεχούμενο λογαριασμό σε καταχωρημένο πρόσωπο. Διαγραφή από το Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών είναι δυνατή αφού τηρούνται όλες οι πιο κάτω προϋποθέσεις:

- (1) έχουν παρέλθει 3 χρόνια από την ημερομηνία καταχώρησης του προσώπου
- (2) το καταχωρημένο πρόσωπο μπορεί να αποδείξει ότι έχει τακτοποιήσει όλες τις ακάλυπτες επιταγές που έχει εκδώσει και που έχουν καταχωρηθεί στο Αρχείο
- (3) έχουν παρέλθει 12 μήνες από την ημερομηνία της τελευταίας τακτοποίησης.

Επί πλέον παρέχεται η δυνατότητα στη Διαχειριστική Επιτροπή να προχωρήσει σε διαγραφή προσώπου μετά την παρέλευση 12 μηνών από την αποδεδειγμένη τακτοποίηση όλων των ακάλυπτων επιταγών του ανεξάρτητα από την ημερομηνία καταχώρισής του.

2.4 Συστήματα Πληρωμών, Εκκαθάρισης και Διακανονισμού Συναλλαγών

Τα συστήματα πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών είναι σημαντικά για την οικονομία για του ακόλουθους λόγους:

- είναι το μέσο διεκπεραίωσης του χρηματικού διακανονισμού των συναλλαγών (εμπορικών, χρηματοοικονομικών)
- είναι το μέσο αποδοτικής εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής
- η ομαλή λειτουργία των συστημάτων αυτών προωθεί την οικονομική σταθερότητα (financial stability) και την εμπιστοσύνη στη σταθερότητα του νομίσματος.

Οι περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κυπρού Νόμοι του 2002 και 2003, προνοούν ότι μια από τις βασικές αρμοδιότητες της Τράπεζας είναι “η προώθηση, ρύθμιση και εποπτεία της ομαλής λειτουργίας συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών” (Άρθρο 6(2)(ε)). Ο ρόλος της Τράπεζας στα συστήματα πληρωμών αναπτύσσεται περαιτέρω στο Άρθρο 48. Το άρθρο αυτό προνοεί ότι “η Τράπεζα δύναται :

(α) Να διαχειρίζεται, να συμμετέχει, ή να γίνεται μέλος οποιουδήποτε συστήματος πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών·

(β) να θέτει υπό την εποπτεία της συστήματα πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών που λειτουργούν στη Δημοκρατία, τα οποία δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.”

Επίσης το ίδιο άρθρο εξουσιοδοτεί την Τράπεζα να εκδίδει οδηγίες που ρυθμίζουν τις εργασίες και τον τρόπο λειτουργίας των συστημάτων που βρίσκονται υπό την εποπτεία της. Περαιτέρω, η Τράπεζα δύναται να επιβάλλει διοικητικές ποινές σε οποιοδήποτε μέλος ή διαχειριστή συστήματος, ή να αναστείλει τη λειτουργία οποιουδήποτε συστήματος, ή να τερματίσει τη συμμετοχή οποιουδήποτε μέλους σε οποιοδήποτε σύστημα που βρίσκεται υπό την εποπτεία της. Τα συστήματα πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών που λειτουργούν στην Κύπρο, περιγράφονται λεπτομερώς ως είχαν κατά τον χρόνο δημοσίευσης, συμπεριλαμβανομένων στατιστικών στοιχείων, στο αντίστοιχο κεφάλαιο για την Κύπρο στην έκδοση (Blue Book) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας "Payment and securities settlement systems in accession countries", August 2002 (στην αγγλική γλώσσα).

2.5. Διεθνής Τραπεζικός Αριθμός Λογαριασμού (IBAN)

Ο όρος IBAN σχηματίζεται από τα αρχικά των λέξεων International Bank Account Number που στα Ελληνικά έχει μεταφραστεί ως Διεθνής Τραπεζικός Αριθμός Λογαριασμού.

Το πρότυπο International Bank Account Number (IBAN) δημιουργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τραπεζικών Προτύπων (European Committee for Banking Standards ή ECBS) και από τον Διεθνή Οργανισμό Προτύπων (International Organisation for Standardisation ISO).

Ο IBAN είναι μια σειρά αλφαριθμητικών χαρακτήρων που προσδιορίζει μοναδικά το λογαριασμό ενός πελάτη σε μια τράπεζα οπουδήποτε στον κόσμο. Ο IBAN έχει μέγιστο αριθμό 34 αλφαριθμητικών χαρακτήρων.

Στόχος του IBAN είναι η διευκόλυνση της αυτόματης διεκπεραίωσης διασυνοριακών μεταφορών κεφαλαίων, με τη διασφάλιση της σωστής μετάδοσης του Αριθμού Λογαριασμού περιορίζοντας τη χειρονακτική επέμβαση και τα λάθη.

Ο Κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2560/2001 που τέθηκε σε ισχύ από 1 Ιουλίου, 2003, απαιτεί από τις τράπεζες την παροχή IBAN στους πελάτες τους ως επίσης και του δικού τους κωδικού BIC (Bank Identifier Code) ο οποίος προσδιορίζει την τράπεζα, με σκοπό να βελτιωθεί η διεκπεραίωση των διασυνοριακών πληρωμών σε ευρώ όσον αφορά κόστος, ταχύτητα και ποιότητα των συναλλαγών.

Με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση εφαρμόστηκαν πλήρως οι πρόνοιες του Κανονισμού 2560/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που αφορούν τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ. Με στόχο την εφαρμογή των προνοιών του κανονισμού αυτού η Κεντρική Τράπεζα έχει ετοιμάσει, σε συνεργασία με τις τράπεζες, εγχειρίδιο εφαρμογής του προτύπου IBAN στην Κύπρο. Το κυπριακό IBAN, το οποίο καταχωρήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τραπεζικών Προτύπων, τέθηκε σε εφαρμογή από όλα τα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα από 1 Απριλίου, 2004. Το πρότυπο IBAN στην ηλεκτρονική του μορφή στην Κύπρο αποτελείται από 28 αλφαριθμητικούς συνεχόμενους χαρακτήρες και η δομή του περιέχει τα ακόλουθα διαδοχικά μέρη:

CYDDTTTCKKKKXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Όπου:

CY = Κώδικας Χώρας

DD = Ψηφία Ελέγχου

TTT = Κωδικός Αναγνώρισης Πιστωτικού Ιδρύματος

ΚΚΚΚΚ = Κωδικός Αναγνώρισης Καταστήματος

XXX.....X = Αριθμός Λογαριασμού Πελάτη

2.6.Ο ρόλος της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου

Ο ρόλος της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) καθορίζεται στους περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμους του 2002 και 2003, όπου το άρθρο 6(2)(ε) καθορίζει, μεταξύ άλλων αρμοδιοτήτων της Τράπεζας, την "προώθηση, ρύθμιση και εποπτεία της ομαλής λειτουργίας συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών". Ο ρόλος αυτός αναπτύσσεται στο άρθρο 48, το οποίο προνοεί ότι η Τράπεζα δύναται να διαχειρίζεται, συμμετέχει ή γίνεται μέλος σε οποιοδήποτε σύστημα, να θέτει υπό την εποπτεία της συστήματα πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών που λειτουργούν στη Δημοκρατία με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα, να εκδίδει οδηγίες που ρυθμίζουν τις εργασίες των υπό την εποπτεία της συστημάτων, και να επιβάλλει διοικητικές ποινές και να λαμβάνει μέτρα για μη συμμόρφωση. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Νόμου, τα θέματα που αφορούν τα συστήματα αυτά εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, ασκώντας τις πιο πάνω εξουσίες, έχει θέσει υπό την επίβλεψή της τα ακόλουθα συστήματα:

- Σύστημα Εμβασμάτων Μεγάλης Αξίας της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου
- Σύστημα Εκκαθάρισης Επιταγών της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου
- Σύστημα Πληρωμών μέσω Καρτών της JCC Payment Systems Ltd
- Σύστημα Εμβασμάτων Μικρής Αξίας (JCCTransfer) της JCC Payment Systems Ltd
- Σύστημα Διακανονισμού Συναλλαγών του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου

Επίσης, ενεργώντας ως η Αρμόδια Αρχή σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί του Αμετάκλητου του Διακανονισμού στα Συστήματα Πληρωμών και στα Συστήματα Διακανονισμού Αξιογράφων Νόμου του 2003, έχει κυρήξει ως συστημικά σημαντικά, και ειδοποιήσει σχετικά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Σύστημα Εμβασμάτων Μεγάλης Αξίας της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και το Σύστημα Διακανονισμού Συναλλαγών του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου.

2.6.1.Επίβλεψη Συστημάτων Πληρωμών, Εκκαθάρισης και Διακανονισμού Συναλλαγών

Η επίβλεψη των υπό αναφορά συστημάτων εφαρμόζεται ακολουθώντας την πιο κάτω διαδικασία:

- Υιοθέτηση πολιτικής και προτύπων επίβλεψης
- Καθορισμός κινδύνων και έκτασης εφαρμογής
- Επιλογή εργαλείων
- Συλλογή στοιχείων και αξιολόγηση των συστημάτων
- Έκθεση εισηγήσεων και καθορισμός χρονοδιαγράμματος εφαρμογής

Τα πρότυπα που ακολουθούνται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου είναι κατά κύριο λόγο αυτά που υιοθετούνται από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Όπου δεν υπάρχουν ακόμη, η Τράπεζα θα καθορίσει τα δικά της, μέχρι να υιοθετηθούν κοινά πρότυπα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΣΚΤ έχει υιοθετήσει τις "Βασικές Αρχές για Συστημικά Σημαντικά Συστήματα Πληρωμών" της Διεθνούς Τράπεζας Διακανονισμών ως τα πρότυπα που εφαρμόζονται για τέτοια συστήματα. Η εν λόγω έκθεση παραθέτει δέκα βασικές αρχές καθώς και τέσσερεις αρμοδιότητες των κεντρικών τραπεζών σε σχέση με τα συστημικά σημαντικά συστήματα. Σε μεταγενέστερο στάδιο το ΕΣΚΤ υιοθέτησε ανάλογα πρότυπα για τα συστήματα μικρής αξίας όπου αυτά κατηγοριοποιούνται ανάλογα με τη σημασία τους και υιοθετούνται τα

πρότυπα σε ανάλογο βαθμό αυστηρότητας εφαρμογής. Όσον αφορά τα συστήματα διακανονισμού συναλλαγών σε αξιόγραφα, το ΕΣΚΤ σε συνεργασία με το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (CESR) έχουν αναπτύξει τα πρότυπα και τη μεθοδολογία αξιολόγησης των συστημάτων αυτών και των κεντρικών αντισυμβαλλόμενων σε συναλλαγές. Τα πρότυπα αυτά αφορούν, πέρα από τα κεντρικά αποθετήρια, τις τράπεζες που ενεργούν ως εμπιστευματοδότοι (custodian banks) και τις αρμόδιες εποπτικές αρχές. Με βάση τα πιο πάνω πρότυπα αξιολογούνται τα συστήματα κάθε χώρας, καθώς και τα διασυνοριακά, για την αντιμετώπιση των διάφορων κινδύνων (νομικής, λειτουργικής, πιστωτικής, ρευστότητας και συστημικής φύσης) και για την επίτευξη ασφαλών και αποδοτικών συστημάτων πληρωμών. Η όλη διαδικασία είναι δυναμική καθώς αλλάζουν τόσο τα πρότυπα όσο και τα συστήματα με την εφαρμογή νέας τεχνολογίας και εισαγωγή νέων προϊόντων από τα πιστωτικά ιδρύματα. Η αξιολόγηση συστημάτων επαναλαμβάνεται σε τακτά διαστήματα, με συχνότερη επανάληψη για τα συστήματα συστημικής σημασίας. Ως μία από τις βασικές αρμοδιότητες της Τράπεζας, αυτή ασκείται στο υψηλότερο δυνατό επαγγελματικό επίπεδο από άρτια καταρτισμένο προσωπικό.

2.7. Επιτόκια Χρεώσεις και Έξοδα Τραπεζών

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, για σκοπούς πληρέστερης ενημέρωσης των καταναλωτών, παραθέτει σε πίνακες συγκριτικά στοιχεία για ορισμένα βασικά προϊόντα ή υπηρεσίες που προσφέρουν οι τράπεζες όπως:

- Έξοδα και προμήθειες αναφορικά με εντολές /εμβάσματα,
- Έξοδα λογαριασμών καταθέσεων και συναλλαγών μέσω ATM,
- Επιτόκια και έξοδα για καταναλωτικά δάνεια,
- Επιτόκια και έξοδα για πιστωτικές κάρτες,

- Επιτόκια και έξοδα για στεγαστικά δάνεια,
- Επιτόκια και έξοδα για τρεχούμενους λογαριασμούς με ή χωρίς όριο,
- Έξοδα για άλλες υπηρεσίες, και
- Επιτόκια καταθέσεων.

Επισημαίνεται ότι στους πίνακες περιέχονται ορισμένα από τα προσφερόμενα προϊόντα και υπηρεσίες των τραπεζών με κριτήριο την αντιπροσωπευτικότητά τους. Οι πλήρεις κατάλογοι των επιτοκίων, χρεώσεων και εξόδων υπάρχουν στο διαδικτυακό χώρο ή στα καταστήματα κάθε τράπεζας. Οι τράπεζες έχουν την ευθύνη για την έγκαιρη κάθε φορά συμπλήρωση των πινάκων με τα τρέχοντα δεδομένα των τιμολογίων τους.

2.8. Ταμείο Αποζημίωσης Επενδυτών Πελατών Τραπεζών

Το Φεβρουάριο του 2004, για σκοπούς εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο «Οδηγία 97/9/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3^{ης} Μαρτίου, 1997 σχετικά με τα συστήματα αποζημίωσης των επενδυτών», τροποποιήθηκε ο περί των Επιχειρήσεων Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (Ε.Π.Ε.Υ.) Νόμος, έτσι ώστε να παρέχεται η δυνατότητα ίδρυσης δύο ξεχωριστών Ταμείων Αποζημίωσης Επενδυτών, ένα για τους πελάτες τραπεζών («ΤΑΕ Πελατών Τραπεζών») και ένα για τους πελάτες Επιχειρήσεων Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών («Τ.Α.Ε. Πελατών ΕΠΕΥ»). Με την πιο πάνω τροποποίηση δόθηκε η δυνατότητα στις δύο αρμόδιες εποπτικές αρχές, που είναι η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου («ΚΤΚ») και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς («Ε.Κ.») αντίστοιχα, να προβούν στην έκδοση των αναγκαίων Κανονισμών για τη λειτουργία των προαναφερόμενων Ταμείων. Η συμμετοχή στο «ΤΑΕ Πελατών Τραπεζών», σύμφωνα με τους Κανονισμούς, είναι υποχρεωτική για όλες τις τράπεζες οι οποίες έχουν ως έδρα τους την Κυπριακή Δημοκρατία και προσφέρουν επενδυτικές υπηρεσίες, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί ΕΠΕΥ Νόμου. Υποχρεωτική

είναι, επίσης και η συμμετοχή των υποκαταστημάτων των εν λόγω τραπεζών που λειτουργούν σε άλλες χώρες εκτός της Δημοκρατίας. Στο «ΓΑΕ Πελατών Τραπεζών» συμμετέχουν, επίσης, υποχρεωτικά τράπεζες που εδρεύουν σε τρίτη χώρα και διατηρούν υποκατάστημα στη Δημοκρατία ή παρέχουν, διασυννοριακώς, επενδυτικές ή και παρεπόμενες υπηρεσίες σ' αυτήν, εφόσον στους καλυπτόμενους πελάτες τους στη Δημοκρατία δεν παρέχεται από αντίστοιχο Ταμείο τρίτης χώρας, κάλυψη τουλάχιστον ισοδύναμη με εκείνη που προβλέπεται από τους Κυπριακούς Κανονισμούς. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς που έχουν εκδοθεί από την ΚΤΚ και που έχουν εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων τον Απρίλιο του 2004, σκοπός του «Γ.Α.Ε. Πελατών Τραπεζών» είναι η εξασφάλιση επενδυτών πελατών τραπεζών, με την καταβολή αποζημίωσης σε περίπτωση κατά την οποία μία τράπεζα αδυνατεί λόγω της οικονομικής της κατάστασης: (α) να αποδώσει στους καλυπτόμενους πελάτες της τα κεφάλαια που τους οφείλει, στο πλαίσιο παροχής από αυτή επενδυτικών Το «ΓΑΕ Πελατών Τραπεζών» δεν καλύπτει θεσμικούς και επαγγελματίες επενδυτές. Το ύψος της καταβαλλόμενης αποζημίωσης προς τους καλυπτόμενους επενδυτές πελάτες των μελών του «Γ.Α.Ε. Πελατών Τραπεζών» ανέρχεται μέχρι το ποσό των €20.000 και η κάλυψη αυτή ισχύει για το σύνολο των απαιτήσεων του επενδυτή έναντι ενός μέλους του Γ.Α.Ε., ανεξάρτητα από τον αριθμό λογαριασμών που διατηρεί, νόμισμα και τόπο παροχής της υπηρεσίας, υπηρεσιών ή/και (β) να παραδώσει στους καλυπτόμενους πελάτες τα χρηματοοικονομικά μέσα που τους ανήκουν και τα οποία η τράπεζα κατέχει, διαχειρίζεται ή φυλάττει για λογαριασμό τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Διαχείριση Δημόσιου Χρέους

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, υπό την ιδιότητά της ως τραπεζίτη της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και αντιπροσώπου της σε χρηματοοικονομικά θέματα είναι ο διαχειριστής του δημόσιου χρέους, περιλαμβανομένης και της έκδοσης χρεωγράφων της Κυβέρνησης. Ενεργώντας στα πλαίσια της αρμοδιότητας αυτής, η Τράπεζα προβαίνει στις δέουσες ενέργειες για την ικανοποίηση των χρηματοδοτικών αναγκών της Κυβέρνησης και την αποτελεσματική διαχείριση του δημόσιου χρέους. Η διαχείριση του δημόσιου χρέους πραγματοποιείται μέσα στα πλαίσια γενικών διευθετήσεων που συμφωνούνται μεταξύ της Τράπεζας και του Υπουργείου Οικονομικών.

Οι κύριες αρμοδιότητες της Τράπεζας, ως διαχειριστή του δημόσιου χρέους, είναι:

- τα λειτουργικά και διαχειριστικά θέματα που αφορούν τις εκδόσεις χρεωγράφων
- η τήρηση των μητρώων κατόχων (για συγκεκριμένα είδη χρεωγράφων)
- η καταβολή τόκου και η αποπληρωμή των χρεωγράφων στη λήξη τους
- η εξεύρεση των χρηματοδοτικών πηγών από το εξωτερικό
- η συγκριτική αξιολόγηση χρηματοδοτικών προτάσεων
- η διαπραγμάτευση των σχετικών συμφωνιών
- η καταγραφή και εξυπηρέτηση του χρέους.

3.1. Στόχοι Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους

Βασική επιδίωξη της Κεντρικής Τράπεζας κατά τη διαχείριση του δημόσιου χρέους είναι η επίτευξη των πιο κάτω στόχων:

- Η διασφάλιση ομαλής κάλυψης των εκάστοτε χρηματοδοτικών αναγκών που η Κυβέρνηση επιδιώκει να ικανοποιήσει, από την εγχώρια αγορά ή/και μέσω απρόσκοπτης πρόσβασης στις διάφορες διεθνείς αγορές πιστώσεων και κεφαλαίων
- Η ελαχιστοποίηση του κόστους του δημόσιου χρέους, λαμβανομένων υπ' όψιν τόσο των επικρατουσών συνθηκών στην εγχώρια και στις διεθνείς αγορές όσο και ενός αποδεκτού επιπέδου κινδύνου που σχετίζεται με τις διακυμάνσεις νομισμάτων και επιτοκίων
- Η επίτευξη μιας ισοζυγισμένης και κατά το δυνατόν πιο μακροπρόθεσμης δομής λήξεων του χρέους, με απώτερο στόχο την αποφυγή συγκέντρωσης μαζικών αποπληρωμών σε κάποιες που δυνητικά θα επιβάρυναν απότομα τη δημοσιονομική σταση του κράτους ή/και θα καθιστούσαν την αναχρηματοδότηση του χρέους πιο δύσκολη ή/και λιγότερο ευνοϊκή παρά αν μια τέτοια αναχρηματοδότηση γινόταν υπό ομαλότερες συνθήκες.

3.1.1. Κρατικά Χρεώγραφα

Η Τράπεζα εκδίδει, εκ μέρους της Κυβέρνησης, τα ακόλουθα χρεώγραφα:

- Κρατικά Ονομαστικά Χρεώγραφα Αναπτύξεως 2-ετούς, 5-ετούς, 10-ετούς και 15-ετούς διάρκειας με τη μέθοδο της δημοπρασίας
- Γραμμάτια Δημοσίου διάρκειας 13 και 52 εβδομάδων με τη μέθοδο της δημοπρασίας
- Ευρωπαϊκά Μεσοπρόθεσμα Χρεώγραφα (EMTN)
- Ευρωπαϊκά Εμπορικά Χρεώγραφα (ECP)

Άλλες κύριες πηγές χρηματοδότησης της Κυβέρνησης είναι δάνεια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και από την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης. Στο παρελθόν, η Τράπεζα διενεργούσε εκδόσεις, εκ μέρους της Κυβέρνησης, Κρατικών Ονομαστικών Χρεωγράφων Αναπτύξεως 3-ετούς διάρκειας με καθορισμένη τιμή, Πιστοποιητικών Αποταμιεύσεως 5-ετούς και 7-ετούς διάρκειας και Ομολογιών

Αποταμιεύσεως 7-ετούς διάρκειας. Η έκδοση των 3-ετών χρεωγράφων και των Πιστοποιητικών Αποταμιεύσεως αναστάληκε στο τέλος του 2007, ενώ η έκδοση των Ομολογιών Αποταμιεύσεως τερματίστηκε το τέλος του 2001.

3.2.Κρατικά Ονομαστικά Χρεώγραφα Αναπτύξεως

Τα Κρατικά Ονομαστικά Χρεώγραφα Αναπτύξεως είναι 2-ετούς, 5-ετούς, 10-ετούς και 15-ετούς διάρκειας και προσφέρονται με δημοπρασία. Προσφορές μπορούν να υποβληθούν τόσο από φυσικά όσο και από νομικά πρόσωπα.

Τα συγκεκριμένα χρεώγραφα μετά την έκδοσή τους εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και οι συναλλαγές διεκπεραιώνονται σε τιμές που καθορίζονται από την προσφορά και τη ζήτηση στο Χρηματιστήριο. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έχει το δικαίωμα παρέμβασης στην αγορά αυτή με σκοπό τη διατήρηση ομαλών συνθηκών λειτουργίας της αγοράς. Στο παρελθόν, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου διενεργούσε εκδόσεις Κρατικών Ονομαστικών Χρεωγράφων Αναπτύξεως 3-ετούς διάρκειας με καθορισμένη τιμή. Τα εν λόγω χρεώγραφα διατίθεντο μόνο σε φυσικά πρόσωπα. Η έκδοση των 3-ετών χρεωγράφων αναστάληκε στο τέλος του 2007. Εξαργυρώσεις πριν από τη λήξη τους διενεργούνται στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου σε καθορισμένες για το σκοπό αυτό τιμές.

3.3.Γραμμάτια Δημοσίου

Τα Γραμμάτια του Δημοσίου διάρκειας 13 και 52 εβδομάδων προσφέρονται στο κοινό με δημοπρασία. Προσφορές μπορούν να υποβληθούν τόσο από φυσικά όσο και από νομικά πρόσωπα. Τα Γραμμάτια του Δημοσίου διάρκειας 52 εβδομάδων εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και διαπραγματεύονται σε τιμές που καθορίζονται από την προσφορά και τη ζήτηση στο Χρηματιστήριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Ιδιωτικά Συλλογικά Επενδυτικά Σχέδια

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Διεθνών Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων Νόμου του 1999 ("Νόμος") η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (η "Τράπεζα") είναι η ρυθμιστική και εποπτική αρχή των Διεθνών Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων ("Σχέδια"). Κατόπιν γραπτής αίτησης προς την Τράπεζα, αυτή δύναται να αναγνωρίσει μία εταιρεία που συστάθηκε βάση του περί Εταιρειών Νόμου, ή ένα εμπίστευμα που δημιουργήθηκε βάση του περί Διεθνών Εμπιστευμάτων Νόμου ή ένα συνεταιρισμό εγγεγραμμένο δυνάμει του περί Ομορρύθμων και Ετερορρύθμων Εταιρειών και Εμπορικών Επωνυμιών Νόμου ως Διεθνές Συλλογικό Επενδυτικό Σχέδιο.

Βάσει της πιο πάνω Νομοθεσίας, ένα Σχέδιο μπορεί να έχει μία από τις ακόλουθες νομικές μορφές:

Διεθνής Εταιρεία Καθορισμένου Κεφαλαίου

Διεθνής Εταιρεία Μεταβλητού Κεφαλαίου

Διεθνές Σχέδιο Μονάδων Εμπιστεύματος

Διεθνής Επενδυτικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης

Και τα τέσσερα είδη αναγνωρισμένων Σχεδίων μπορεί να έχουν καθορισμένη χρονική περίοδο ή απεριόριστη διάρκεια λειτουργίας. Να σημειωθεί ότι ο περί Διεθνών Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων Νόμος, θα τροποποιηθεί σύντομα, ώστε η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου να είναι η ρυθμιστική αρχή μόνο για Ιδιωτικά Συλλογικά Επενδυτικά Σχέδια (δηλαδή Σχέδια που έχουν μέχρι 100 επενδυτές). Ως εκ τούτου, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου αναγνωρίζει μόνο Ιδιωτικά Συλλογικά Επενδυτικά Σχέδια, τα οποία πρέπει να έχουν Κυπριακή τράπεζα ως θεματοφύλακα των περιουσιακών στοιχείων τους.

Επιπρόσθετα να σημειωθεί ότι τα Ιδιωτικά Συλλογικά Επενδυτικά Σχέδια που δεν έχουν φυσική παρουσία στην Κύπρο, θα πρέπει να διορίζουν εταιρεία παροχής διοικητικών υπηρεσιών η οποία πρέπει να τύχει έγκρισης από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Χρηματοοικονομική Διαχείριση στον Τραπεζικό Κλάδο της Κύπρου Τάσεις και Προοπτικές

Η Διαμόρφωση Στρατηγικής για τη Μελλοντική Πορεία ενός Τραπεζικού Οργανισμού αλλά και η καθημερινή του Λειτουργία έχουν τα τελευταία χρόνια καταστεί μια πιο περίπλοκη Διαδικασία, δεδομένης της Παγκοσμιοποίησης των Χρηματοοικονομικών Αγορών. Αυτό ισχύει και στην περίπτωση του Κυπριακού Τραπεζικού Κλάδου, ο οποίος βρίσκεται στο στάδιο πλήρους ενσωμάτωσής του στις Χρηματοοικονομικές Αγορές της Ζώνης του Ευρώ. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, η συμβολή της Χρηματοοικονομικής Επιστήμης έχει προσλάβει αυξημένη σημασία στη Διεύθυνση και Διεκπεραίωση των Τραπεζικών Εργασιών, δεδομένου ότι αυτές αποσκοπούν στην πιο Αποτελεσματική Διαχείριση του Ενεργητικού και του Παθητικού μιας Τράπεζας. Με την πάροδο του Χρόνου η Διαχείριση μιας Τράπεζας από Τέχνη γίνεται Επιστήμη, η οποία απαιτεί αυξημένες Δεξιότητες. Ο Τραπεζικός Κλάδος της Κύπρου, που βρίσκεται σε υψηλό επίπεδο Ανάπτυξης, αντιμετωπίζει σήμερα νέες Προκλήσεις αλλά και Ευκαιρίες, εν όψει της επικείμενης Εισαγωγής του Ευρώ, της Υιοθέτησης των Κανόνων της Βασιλείας II και της Προώθησης του Πάγιου Στόχου για Διεθνή Επέκταση. Στο σημείωμα αυτό θα γίνει αναφορά στα Κύρια Θέματα που αντιμετωπίζει ο Τραπεζικός Κλάδος της Κύπρου, καθώς και στις Τάσεις που χαρακτηρίζουν, τελευταία, την Τραπεζική Αγορά. (Του Κίκη Ν. Λαζαρίδη).

5.1. Χαρακτηριστικά του Τραπεζικού Συστήματος

Ο Τραπεζικός Κλάδος της Κύπρου χαρακτηρίζεται από Υψηλό Επίπεδο Διείσδυσης στην Κυπριακή Οικονομία, αφού το 2005 τα Δάνεια προς τον Ιδιωτικό Τομέα, εξαιρουμένων των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων (ΣΠΙ), αντιστοιχούσαν με ποσοστό 121,4% του ΑΕΠ. Οι κυριότεροι λόγοι του υψηλού αυτού ποσοστού είναι οι ακόλουθοι:

- Η Χρηματοδότηση των Παραγωγικών Τομέων της Οικονομίας εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από την Τραπεζική Διαμεσολάβηση
- Το Μικρό Μέγεθος της Οικονομίας και των Παραγωγικών Μονάδων
- Η παρατεταμένη περίοδος Δημοσιονομικών Ελλειμμάτων μετά το 1974
- Το Καθεστώς Σταθερών Επιτοκίων που υπήρχε μέχρι το 2001.

Το συνολικό Ενεργητικό των Εγχώριων Τραπεζών το 2005 ανήλθε στα €21,9 δισ., αντιπροσωπεύοντας ποσοστό 281% του ΑΕΠ, το οποίο είναι από τα Υψηλότερα στη Ζώνη του Ευρώ. Τούτο υπογραμμίζει το Επίπεδο Ανάπτυξης του Τραπεζικού Κλάδου και τον Αυξημένο Ρόλο της Κύπρου ως Χρηματοοικονομικού Κέντρου. Όσον αφορά την Απασχόληση στο Χρηματοοικονομικό Τομέα, ο τομέας αυτός το 2005 απασχολούσε 16.200 άτομα ή 4,92% του επικερδώς απασχολούμενου Πληθυσμού, σε σχέση με 5,30% το 2000, γεγονός που υποδηλώνει Μείωση της Απασχόλησης στον Τομέα τα τελευταία χρόνια και την προσπάθεια που καταβάλλεται για Βελτίωση της Παραγωγικότητας. Οι Τράπεζες έχουν τη μεγαλύτερη Συνεισφορά στην Απασχόληση στον Χρηματοοικονομικό Τομέα. Το Τραπεζικό Σύστημα της Κύπρου αποτελείται από Δεκατέσσερα Τραπεζικά Ιδρύματα, τα οποία προσφέρουν ένα Ευρύ Φάσμα Προϊόντων και Υπηρεσιών. Από το σύνολο αυτό, Δώδεκα Τράπεζες έχουν συσταθεί στην Κύπρο, ενώ Τέσσερις από αυτές ανήκουν σε Ξένους Τραπεζικούς Ομίλους, κυρίως από την Ελλάδα. Πρόσθετα, υπάρχουν Δύο Παραρτήματα Ξένων Τραπεζών. Το Τραπεζικό Σύστημα στην Κύπρο χαρακτηρίζεται από Υψηλό Βαθμό συγκέντρωσης. Οι Τρεις Μεγαλύτερες Τράπεζες, δηλαδή η Τράπεζα Κύπρου, η Λαϊκή Τράπεζα και η Ελληνική Τράπεζα, το 2005 κατείχαν Μεριδίο Αγοράς 52,02% στις Συνολικές Τραπεζικές Χορηγήσεις. Τα τελευταία χρόνια το Ποσοστό αυτό μειώνεται, λόγω της παρουσίας Μικρών Τραπεζών οι οποίες ακολουθούν μια Επιθετική Πολιτική. Ένα από τα Κύρια Χαρακτηριστικά του Τραπεζικού Συστήματος είναι το πολύ Ανεπτυγμένο Δίκτυο Καταστημάτων. Το 2005 ο αριθμός του Πληθυσμού ανά Τραπεζικό Κατάστημα, εξαιρουμένων των ΣΠΙ, ήταν 1.748 άτομα. Αν συμπεριληφθούν και τα ΣΠΙ, ο αριθμός αυτός μειώνεται στα 824 άτομα που είναι ένας από τους χαμηλότερους μεταξύ των Κρατών Μελών της Ευρώπης.

Με την Ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ρυθμιστικό Πλαίσιο έχει εναρμονιστεί πλήρως με το Κοινοτικό Κεκτημένο, με εξαίρεση την εφαρμογή μέρους των Τραπεζικών Οδηγιών από τα ΣΠΠ, που ισχύει μέχρι το τέλος του 2007.

5.2. Τάσεις στην Εγχώρια Τραπεζική Αγορά

Ο Ρυθμός Ανάπτυξης των Τραπεζικών Χορηγήσεων προς τον Ιδιωτικό Τομέα το 2005 ήταν 6,2%, παρουσιάζοντας μια Ελαστικότητα 0,95. Τα τελευταία χρόνια εμφανίζεται μια Επιβράδυνση στην Αύξηση των Υπολοίπων των Χορηγήσεων σε σχέση με τους Διψήφιους Αριθμούς της Προηγούμενης Δεκαετίας, γεγονός που υποδηλώνει ότι η Τραπεζική Διαμεσολάβηση έφτασε σε πολύ Υψηλά Επίπεδα. Κύριος Μοχλός της Πιστωτικής Επέκτασης στο διάστημα των τελευταίων χρόνων ήταν τα Στεγαστικά Δάνεια και η Χρηματοδότηση του Τομέα των Κατασκευών, τα οποία το 2005 αυξήθηκαν κατά 56,4% και 10,2% αντίστοιχα. Η Αύξηση των Δανείων σε αυτές τις Κατηγορίες αντιπροσώπευε το 95% της Αύξησης των Πιστώσεων. Η Εξέλιξη αυτή σημειώθηκε σε μια περίοδο γρήγορης Αύξησης των Τιμών των Ακινήτων, αλλά και του Κόστους Κατασκευής. Όσον αφορά τις Χορηγήσεις Δανείων προς τους Παραδοσιακούς Τομείς της Οικονομίας, όπως είναι η Μεταποίηση και ο Τουρισμός, παρουσιάζεται Υποτονικότητα στη Ζήτηση Δανείων. Τούτο αντικατοπτρίζει τα Προβλήματα Ανταγωνιστικότητας που αντιμετωπίζουν οι Τομείς αυτοί. Πρόσθετα, η Σταδιακή Μετάβαση της Οικονομίας προς τους Τριτογενείς Τομείς φαίνεται να επηρεάζει τη Ζήτηση Δανείων για απόκτηση Πάγιου Ενεργητικού και Κεφαλαίου Κίνησης. Κύριο χαρακτηριστικό της Στρατηγικής των Τραπεζών, όσον αφορά στην Εγχώρια Αγορά, είναι η έμφαση που δίνεται στον Τομέα της Λιανικής Τραπεζικής και στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Οι Τομείς αυτοί παρουσιάζουν Συγκριτικά Υψηλότερο Ρυθμό Ανάπτυξης. Παρενθετικά αναφέρεται ότι το Υπόλοιπο των Χορηγήσεων προς τα Νοικοκυριά Αντιπροσωπεύει γύρω στο 40% του Χαρτοφυλακίου Χορηγήσεων. Επίσης, οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις αποτελούν τη σπονδυλική στήλη της Κυπριακής Οικονομίας. Στο πλαίσιο του Αυξανόμενου Ανταγωνισμού, οι Τράπεζες αναπτύσσουν Νέα Προϊόντα και Ευέλικτα Σχέδια Χρηματοδότησης με Ευνοϊκούς Όρους.

Μετά την Πλήρη Κατάργηση των Συναλλαγματικών Περιορισμών με την Ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση τον Μάιο του 2004, υπάρχει μια τάση από τους κατοίκους της Κύπρου για Σύναψη Δανείων σε Ξένο Νόμισμα, τα οποία αντιπροσωπεύουν Ποσοστό γύρω στο 13% του συνόλου των Δανείων προς όλους τους Κατοίκους. Η Τάση αυτή οφείλεται στη Διαφορά Επιτοκίων που υπάρχει μεταξύ Δανείων σε Κυπριακή Λίρα και Δανείων σε Ευρώ και στην Εκτίμηση για Μείωση του Συναλλαγματικού Κινδύνου της Κυπριακής Λίρας. Το 2005, οι Συνολικές Καταθέσεις στον Τραπεζικό Κλάδο αυξήθηκαν κατά 22,3%, ενώ οι Καταθέσεις των Κατοίκων επεκτάθηκαν κατά 10,5%, γεγονός που οφείλεται στην Αύξηση του Διαθέσιμου Εισοδήματος, αλλά και στον Επαναπατρισμό Κεφαλαίων λόγω της Φορολογικής Αμνηστίας. Από πλευράς Αποταμιεύσεων επικρατεί η Τάση για Ζήτηση Καταθέσεων Τακτής Προθεσμίας λόγω της Διαδικασίας Μείωσης των Επιτοκίων. Τα τελευταία χρόνια υπήρχε ένας Εντεινόμενος Ανταγωνισμός για Αύξηση των Μεριδίων Αγοράς, ιδιαίτερα από τις Μικρές Τράπεζες και τα ΣΠΙ, γεγονός που οδήγησε σε Αύξηση του Κόστους των Καταθέσεων.

5.3. Αποτελέσματα Τραπεζών

Οι Τρεις Μεγαλύτερες Τράπεζες της Κύπρου, επωφελούμενες από τις Διαρθρωτικές Αλλαγές που ξεκίνησαν το 2002, σημείωσαν το 2005 Σημαντική Βελτίωση στην Κερδοφορία τους, με Σημαντική Αύξηση των Λειτουργικών τους Εσόδων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο Όμιλος Λαϊκής, το 2005, Αύξησε την Κερδοφορία του (μετά την Αφαίρεση των Φόρων) κατά 103% και το Ποσοστό Απόδοσης των Κεφαλαίων του σε 13,12% από 7,21% το 2004. Η Βελτίωση οφείλεται στην Ικανότητα των Τραπεζών να Αυξήσουν τα Έσοδά τους από την Εγχώρια και Διεθνή Αγορά, στις προσπάθειες για Έλεγχο των Λειτουργικών Εξόδων και στη Βελτιωμένη Διαχείριση του Ενεργητικού και Παθητικού τους. Υποβοηθητικό Ρόλο διαδραμάτισαν η βελτιωμένη Κερδοφορία των Ασφαλιστικών Θυγατρικών Εταιρειών και η Ανάκαμψη του Χρηματιστηρίου. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι σήμερα η Κερδοφορία των Κυπριακών Τραπεζών εξαρτάται σε πολύ Μικρό Βαθμό από τις Εξελίξεις του Χρηματιστηρίου.

Ένας από τους Κύριους Στρατηγικούς Στόχους των Τραπεζών, τόσο σε Επίπεδο Ενοποιημένων Λογαριασμών όσο και σε Επίπεδο Εγχώριας Αγοράς, είναι η Μείωση του λόγου Εξόδων προς Έσοδα. Η Βελτίωση αυτή αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την περαιτέρω Ενίσχυση της Επικερδότητάς τους. Σε γενικές γραμμές, η Αποδοτικότητα του εγχώριου Τραπεζικού Συστήματος υστερεί σε Σύγκριση με τα Δεδομένα που ισχύουν στην Ελλαδική Αγορά και σε άλλες Αγορές του Εξωτερικού. Το φαινόμενο αυτό μπορεί να αποδοθεί σε Διάφορους Παράγοντες, όπως η Ψηλή Πυκνότητα Καταστημάτων και η Δυσκαμψία που παρουσιάζει η Αγορά Εργασίας.

Παρ' όλα αυτά, τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικά Βήματα προς την Κατεύθυνση της Μείωσης του Ποσοστού Εξόδων προς Έσοδα. Σ' αυτό συμβάλλουν:

- Η Περιοριστική Πολιτική όσον αφορά τον Αριθμό Προσωπικού
- Η Αύξηση της Παραγωγικότητας μέσω της πιο πλατιάς χρήσης της Τεχνολογίας
- Η Κεντροποίηση Αριθμού Διεργασιών
- Η Μετακίνηση Δοσολημιών ρουτίνας από τα Καταστήματα προς τα Εναλλακτικά Κανάλια (όπως Αυτόματες Ταμειακές Μηχανές, Ηλεκτρονική Τραπεζική)
- Η Προσπάθεια Ελέγχου των Λειτουργικών Δαπανών.

Το Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο σε Επίπεδο Ενοποιημένων Λογαριασμών του Ομίλου Λαϊκής το 2005 διαμορφώθηκε στο 2,80%, παρουσιάζοντας Μικρή Υποχώρηση σε σχέση με τον Προηγούμενο Χρόνο. Παρόμοια Υποχώρηση παρουσίασε και το Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο των άλλων Μεγάλων Τραπεζών. Η Πίεση που παρατηρείται στο Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο οφείλεται κυρίως στον Εντεινόμενο Ανταγωνισμό τόσο στο σκέλος των Δανείων όσο και στο σκέλος των Καταθέσεων, καθώς και στη Μείωση των Επίσημων Επιτοκίων από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Από Διαθέσιμα Στοιχεία μπορεί να διατυπωθεί το Συμπέρασμα ότι το Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο της Κυπριακής Αγοράς είναι πιο Ψηλό σε σχέση με την Ελλάδα, ενώ υστερεί σε σχέση με την Ευρώπη, γεγονός που έχει σημαντικό αντίκτυπο στην Κερδοφορία του Τραπεζικού Συστήματος.

5.4. Τιμολόγηση

Η πιο Σημαντική, ίσως, Αλλαγή που έχει γίνει στο Τραπεζικό Σύστημα της Κύπρου στη διάρκεια της Ενταξιακής Διαδικασίας, ήταν η Εισαγωγή του θεσμού των Ευέλικτων Επιτοκίων τον Ιανουάριο του 2001 με την Κατάργηση της Νομοθεσίας που προέβλεπε Ανώτατο Επιτόκιο Ύψους 9%. Με την Εισαγωγή του Θεσμού των Ευέλικτων Επιτοκίων καθορίστηκε με Νόμο ότι η βάση της Τραπεζικής Τιμολόγησης θα ήταν το Επιτόκιο Διευκόλυνσης Οριακής Χρηματοδότησης (Lombard), το οποίο ουσιαστικά αποτελεί την οροφή των Βραχυχρόνιων Επιτοκίων. Το 2004, η Νομοθετική αυτή Πρόνοια καταργήθηκε, όμως οι Τράπεζες συνεχίζουν να χρησιμοποιούν το Lombard ως βάση Τιμολόγησης των Τραπεζικών Προϊόντων, προσθέτοντας στα Δανειστικά Επιτόκια το δικό τους Περιθώριο ή Αφαιρώντας από αυτό, στην περίπτωση των Καταθετικών Προϊόντων. Οι λόγοι που ερμηνεύουν την Πρακτική αυτή είναι ότι η Εγχώρια Αγορά Χρήματος είναι ρηχή με Χαμηλό Επίπεδο Ανάπτυξης, με αποτέλεσμα να μη λειτουργεί Αποδοτικά και να μη μπορεί να αποτελεί σημείο αναφοράς στην Τραπεζική Χρηματοδότηση. Επιπλέον, η πρακτική αυτή φαίνεται να είναι Απλή και να δημιουργεί συνθήκες Διαφάνειας. Η Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου στις 7 Απριλίου του 2006 ανακοίνωσε ότι θα προχωρήσει σταδιακά στη Μετάβαση από το Lombard στο Επιτόκιο Repo ως βάση Τιμολόγησης. Αυτό συνιστά μια Διαρθρωτική Αλλαγή στον Τρόπο Τιμολόγησης, η οποία θα επηρεάσει το απόλυτο Ύψος των Τραπεζικών Επιτοκίων και ενδεχομένως τα Περιθώρια Επιτοκίων, αλλά και τον Ρόλο της Χρηματαγοράς. Σήμερα το Επιτόκιο Lombard στην Κύπρο είναι 4,25% και το Επιτόκιο Repo 3,25%. Η Μετακίνηση της βάσης Τιμολόγησης σημαίνει Μείωση των Επιτοκίων κατά 100 μονάδες βάσης πέρα από την Προσαρμογή των Επίσημων Επιτοκίων. Οι Προσαρμογές αυτές των Επιτοκίων πιθανό να επηρεάσουν Αρνητικά την Τραπεζική Κερδοφορία λόγω του Ετεροχρονισμού που υπάρχει στην Προσαρμογή των Καταθετικών και Δανειστικών Προϊόντων, δεδομένου ότι τα Επιτόκια Καταθέσεων Τακτής Προθεσμίας αναπροσαρμόζονται στη λήξη τους. Με βάση αυτό το δεδομένο, αλλά και το γεγονός ότι σήμερα η Διαφορά των Επίσημων Επιτοκίων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ανέρχεται στις 75 μονάδες βάσης, προκύπτει ότι μέχρι την Ένταξη της Κύπρου στην

Ευρωζώνη θα υπάρξει Σημαντική Μείωση των Ονομαστικών Επιτοκίων στην Κύπρο σε σχέση τόσο με τις Χορηγήσεις όσο και με τις Καταθέσεις.

5.5. Η Κύπρος ως Κέντρο Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών

Ένας από τους Στρατηγικούς Στόχους της Οικονομικής Πολιτικής είναι η Σταδιακή Μετατροπή της Κύπρου σε Περιφερειακό Κέντρο Προσφοράς Υπηρεσιών εκτός του Τουρισμού, περιλαμβανομένων και των Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών. Η όλη Προσπάθεια ξεκίνησε τη δεκαετία του 1970 με την Εισαγωγή Ειδικού Φορολογικού Καθεστώτος για τις Εταιρείες που ανήκαν Αποκλειστικά σε Ξένους και ασχολούνταν με Εργασίες στο Εξωτερικό. Σήμερα, μετά την Ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει καταργηθεί ο Θεσμός της Υπεράκτιας Εταιρείας και η Ειδική Φορολογική Μεταχείριση. Η Κύπρος, όμως, συνεχίζει να παρουσιάζει πολλά Σημαντικά Πλεονεκτήματα για τις Εταιρείες με Διεθνή Επιχειρηματική Δραστηριότητα. Η Κύπρος ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει Εναρμονίσει το όλο Νομικό και Φορολογικό της Σύστημα με τις Προδιαγραφές της Ενιαίας Αγοράς και έχει όλες τις Δυνατότητες να αποτελέσει Γέφυρα Οικονομικής Συνεργασίας στην Περιφέρεια της Ανατολικής Μεσογείου, αξιοποιώντας τη Στρατηγική Γεωγραφική της Θέση. Κύρια Ανταγωνιστικά Πλεονεκτήματα είναι το Φορολογικό Σύστημα, το Υψηλό Επίπεδο Επαγγελματικών Υπηρεσιών και η Σύγχρονη Υποδομή. Όσον αφορά το Φορολογικό Σύστημα, ο Εταιρικός Φόρος Ύψους 10% είναι από τους Χαμηλότερους μεταξύ των Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τούτο σε συνδυασμό με τον Μεγάλο Αριθμό Συμφωνιών για την Αποφυγή Διπλής Φορολογίας, που Υπερβαίνουν τις 40, συμβάλλει στη Μείωση της Φορολογικής Επιβάρυνσης. Οι Εγχώριες Τράπεζες έχουν αναγάγει την Προσφορά Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών προς τις Διεθνείς Επιχειρηματικές Μονάδες και προς Μη Κατοίκους, σε ένα από τους Κύριους Στρατηγικούς Στόχους Ανάπτυξης των Εργασιών τους και της Διαφοροποίησης των Πηγών Κερδοφορίας τους. Προς τις Διεθνείς Επιχειρηματικές Μονάδες προσφέρεται όλο το Φάσμα Τραπεζικών Προϊόντων και Υπηρεσιών. Η Δημιουργία Εξειδικευμένων Τμημάτων από τις Τραπεζικές Μονάδες και η

Χρήση Σύγχρονης Τεχνολογικής Υποδομής, έχουν συμβάλει αισθητά στην Προσφορά Υψηλού Επιπέδου Υπηρεσιών και Εξυπηρέτησης. Ένας Τομέας ο οποίος παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια Ταχύρυθμη Ανάπτυξη είναι η Προσέλκυση Καταθέσεων σε Ξένο Συνάλλαγμα από Εύπορα Άτομα που είναι μη κάτοικοι Κύπρου, κυρίως λόγω της Αποδοτικής Διαχείρισης των Καταθέσεων και της Ποιότητας των Υπηρεσιών που προσφέρονται από τις Εγχώριες Τράπεζες. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το 2005 οι Καταθέσεις από μη κατοίκους στις Εμπορικές Τράπεζες Αυξήθηκαν κατά 44% και αποτελούσαν ποσοστό 41% του Συνόλου των Καταθέσεων, ενώ οι Χορηγήσεις Δανείων σε μη κατοίκους Αυξήθηκαν κατά 22% και αποτελούσαν Ποσοστό 6% του Συνόλου των Χορηγήσεων. Σημειώνεται ότι Μεγάλες Ευκαιρίες περαιτέρω Ανάπτυξης Προσφέρουν το Private Banking και ο Τομέας της Διαχείρισης Κεφαλαίων (Asset Management). Εκτιμούμε ότι η Κύπρος έχει τις Δυνατότητες να αναδειχθεί σε Πόλο Προσέλκυσης Διεθνών Κεφαλαίων και να Ανταγωνιστεί άλλα Χρηματοοικονομικά Κέντρα, όπως το Λουξεμβούργο και η Ιρλανδία, προσελκύοντας ένα μέρος της Αγοράς των Επενδυτικών Κεφαλαίων. Προς αυτήν την Κατεύθυνση μπορούν να συμβάλουν ορισμένες Ενέργειες Στρατηγικής, όπως είναι:

- Η Διαμόρφωση ενός Ελκυστικού Φορολογικού Συστήματος για τα Αμοιβαία Κεφάλαια
- Η Αναβάθμιση του Θεσμού του Θεματοφύλακα και του Κατεπιστευματοδόχου (trustees)
- Η Δημιουργία μιας Ενιαίας Εποπτικής Αρχής για τους Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς, και
- Η περαιτέρω Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων και του Επαγγελματικού επιπέδου στη Διαχείριση Κεφαλαίων.

5.6. Διαχείριση Κινδύνων

Ένα από τα Μεγαλύτερα Προβλήματα που αντιμετώπισαν οι Τραπεζικοί Οργανισμοί στην Κύπρο τα τελευταία τέσσερα χρόνια είναι το Ύψος των μη Εξυπηρετούμενων Χορηγήσεων. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι το 2005 οι μη Εξυπηρετούμενες Χορηγήσεις ως ποσοστό των Ακαθάριστων Δανείων ήταν γύρω στο 10% με Τάσεις Υποχώρησης.

Η Αύξηση του Ποσοστού αυτού οφειλόταν σε Τρεις Λόγους:

- Στην Υιοθέτηση από την Εποπτική Αρχή Αυστηρότερων Κριτηρίων Ταξινόμησης των Επισφαλών Απαιτήσεων. Μέχρι το τέλος του 2002 οι Τράπεζες είχαν τη Διακριτική Ευχέρεια να κατατάζουν μια Διευκόλυνση ως Προβληματική ή μη, σύμφωνα με δικά τους Κριτήρια. Εκτοτε οι Κανονισμοί όσον αφορά τις μη Εξυπηρετούμενες Χορηγήσεις έχουν γίνει πιο Αυστηροί. Από την 1η Ιανουαρίου, 2006, ως μη Εξυπηρετούμενες Χορηγήσεις κατατάσσονται αυτές που παρουσιάζουν Καθυστερήσεις ή Υπέρβαση πάνω από Τρεις Μήνες και δεν καλύπτονται Πλήρως από Εξασφαλίσεις. Πρόσθετα, ως βάση ταξινόμησης είναι ο Πελάτης με το σύνολο των Σχέσεών του με την Τράπεζα και όχι ο κάθε Λογαριασμός ξεχωριστά.
- Τα Προβλήματα Ανταγωνιστικότητας που παρουσιάζουν οι Παραδοσιακοί Τομείς, λόγω της Απελευθέρωσης των Αγορών και του Αυξανόμενου Εργατικού Κόστους.
- Η Παροχή Μετοχικών Δανείων κατά την περίοδο 1999 - 2000, όταν το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου παρουσίασε το Φαινόμενο της «Φούσκας».

Μια από τις Κυριότερες Προτεραιότητες της Τραπεζικής Διαχείρισης είναι η Ποιοτική Αναβάθμιση του Χαρτοφυλακίου Χορηγήσεων, που αποβλέπει στη Σταδιακή Μείωση των μη Εξυπηρετούμενων Χορηγήσεων ως ποσοστού των Ακαθάριστων Δανείων και στη Μείωση του Ποσοστού των προβλέψεων. Προς αυτήν την Κατεύθυνση έχουν ληφθεί Σειρά Μέτρων που Αναβάθμισαν Σημαντικά το Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων και τον Τομέα Διευθέτησης / Είσπραξης Καθυστερημένων Χρεών.

Όσον αφορά το Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων, αυτό έχει Αναβαθμιστεί από Πλευράς Οργάνωσης, Τεχνολογικής Υποδομής, Διαδικασιών, Μεθοδολογίας και Ανθρώπινου Δυναμικού. Ιδιαίτερη Σημασία δίνεται στη Διαδικασία Αξιολόγησης Νέων Αιτημάτων Χορηγήσεων με Έμφαση στην Ικανότητα Αποπληρωμής. Παράλληλα έχει Αναβαθμιστεί το Σύστημα Αντιμετώπισης Προβληματικών Δανείων. Μεταξύ των Μέτρων που πάρθηκαν από τον Τραπεζικό Κλάδο, είναι η Ενίσχυση των Τμημάτων που ασχολούνται με τη Διευθέτηση και Είσπραξη των Καθυστερημένων Δανείων. Εκτιμούμε ότι ο Τραπεζικός Κλάδος στην Κύπρο βρίσκεται σε Προχωρημένο Στάδιο Εξυγίανσης του Χαρτοφυλακίου Χορηγήσεων με Προοπτική Περαιτέρω Μείωσης. Ένας Ανασταλτικός Παράγοντας στη Διαδικασία αυτή είναι το Μεγάλο Διάστημα που Απαιτείται, μέχρι και Οκτώ με Δέκα Χρόνια από τη Δικαστική Απόφαση, για τη Ρευστοποίηση Υποθηκευμένων Ακινήτων. Αυτό έχει ως Συνέπεια οι Τράπεζες να διατηρούν στο Ενεργητικό τους Προβληματικά Δάνεια για Μεγάλο Χρονικό Διάστημα. Η Αλλαγή του Νομοθετικού Πλαισίου αναμένεται να Βελτιώσει Αισθητά την Κατάσταση αυτή. Ένας Πρόσθετος Ανασταλτικός Παράγοντας είναι οι Περιορισμένες Δυνατότητες που παρέχει το Υφιστάμενο Νομικό Πλαίσιο, αλλά και η Αγορά για Αντιστάθμιση ή Μεταβίβαση Κινδύνων μέσω Σύγχρονων Χρηματοοικονομικών Μέσων και Μεθόδων. Μια Νέα Μεγάλη Πρόκληση, αλλά και Ευκαιρία για το Εγχώριο Χρηματοοικονομικό Σύστημα, θα προσφέρει η Εφαρμογή της Συμφωνίας της Βασιλείας II και της Σχετικής Κοινοτικής Οδηγίας για τις Κεφαλαιουχικές Απαιτήσεις, η οποία αναμένεται να Εφαρμοστεί τον Ιανουάριο του 2007. Ο Όμιλος Λαϊκής έχει ήδη θέσει σε Εφαρμογή Ειδικό Σχέδιο για την προσαρμογή προς τις Απαιτήσεις της Βασιλείας II με Άμεσο Στόχο να Συμμορφωθεί στις Απαιτήσεις της Τυποποιημένης Προσέγγισης (standardised approach) για τον Πιστωτικό και Λειτουργικό Κίνδυνο μέχρι τις αρχές του 2007 και με Προοπτική να είναι σε θέση, αργότερα, να Εφαρμόσει την πιο Προωθημένη Προσέγγιση σε Σύντομο Χρονικό Διάστημα. Η Προσαρμογή προς το Νέο Πλαίσιο Κεφαλαιουχικών Απαιτήσεων και Διαχείρισης Κινδύνων απαιτεί Ουσιαστικές Αλλαγές σε όλο το Φάσμα της Τραπεζικής Λειτουργίας, που θα Επηρεάσουν πλείστους τομείς της Τραπεζικής Διεύθυνσης και Καθημερινής Δραστηριότητας όπως:

- Η Διαδικασία Διαχείρισης Κινδύνων
- Η Ικανότητα Συλλογής και Επεξεργασίας Πληροφοριών
- Η Τιμολόγηση των Προϊόντων

- Οι Επιμέρους Τομείς Ανάπτυξης Εργασιών
- Οι Σχέσεις με τους Πελάτες
- Ο Τρόπος Υπολογισμού των Κεφαλαίων και της Κατανομής τους.

Το Θέμα της Υιοθέτησης των Προνοιών της Συμφωνίας της Βασιλείας II και των Επιπτώσεων στην Εσωτερική Λειτουργία των Τραπεζών και στις Σχέσεις με τους Πελάτες, είναι ένα Τεράστιο Θέμα που δεν είναι δυνατό να Αναλυθεί στο Πλαίσιο αυτού του Σημειώματος. Γενικά, όμως, διατυπώνουμε τη Θέση ότι η Σωστή Προσαρμογή ενός Τραπεζικού Οργανισμού στις Απαιτήσεις του Νέου Εποπτικού Πλαισίου μπορεί να αποτελέσει Πηγή Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος. Είναι, επίσης, Πρόδηλο ότι αυξάνεται ο Βαθμός Πολυπλοκότητας του Εποπτικού Πλαισίου με Ανάλογες Προεκτάσεις στη Λειτουργία των Τραπεζών.

5.7. Διεθνοποίηση Εργασιών

Ένας από τους Βασικούς Στρατηγικούς Στόχους των Τριών Μεγαλύτερων Κυπριακών Τραπεζών είναι η Διεθνής Επέκταση των Εργασιών τους λόγω του Μικρού Μεγέθους της Εγχώριας Αγοράς, αλλά και για Σκοπούς Διαφοροποίησης των Πηγών Κερδοφορίας. Η Διαδικασία αυτή άρχισε από τη δεκαετία του '70 και επιταχύνθηκε τη δεκαετία του '90 με Επίκεντρο τις Χώρες όπου υπάρχει Απόδημος Ελληνισμός. Ιδιαίτερη όμως Έμφαση δόθηκε στην ίδια την Ελλαδική Αγορά λόγω των Προοπτικών Ανάπτυξής της. Σε γενικές γραμμές η Στρατηγική αυτή έχει αποδώσει Καπούς, αφού ένα Αυξανόμενο Ποσοστό των Εργασιών και της Κερδοφορίας των κυριότερων Τραπεζικών Ομίλων της Κύπρου προέρχεται από Εργασίες στο Εξωτερικό. Σημαντικό σταθμό στην πορεία του Ομίλου Λαϊκής, αλλά και του Ευρύτερου Τραπεζικού Κλάδου στην Κύπρο, αποτελεί η Απόκτηση από τον Όμιλο Marfin Financial Services Μεριδίου Συμμετοχής Ύψους 9,98% το οποίο Προγραμματίζει να Αυξήσει στο 20% με Αίτηση που Υπέβαλε ήδη στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

Είναι Φανερό ότι με την Κίνηση αυτή ο Όμιλος Λαϊκής καθίσταται Μέρος ενός Ευρύτερου Σχήματος με Περιφερειακή Εμβέλεια. Η Αυξημένη Ρευστότητα που είναι Διαθέσιμη επιτρέπει στους Εταίρους να Προχωρήσουν στην Υλοποίηση Φιλόδοξων Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, Αξιοποιώντας την Συμπληρωματικότητα και τις Συνέργειες που υπάρχουν μεταξύ τους. Οι Φιλόδοξοι αυτοί Αναπτυξιακοί Στόχοι Επικεντρώνονται στην Ελλαδική Αγορά, στις Αναπτυσσόμενες Χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και στο Private Banking. Όσον αφορά την Ελλάδα, Στόχος των Εταίρων είναι η Δημιουργία μιας Μεγάλης Τράπεζας μέσω Συγχωνεύσεων, η οποία θα διαθέτει ένα Ισχυρό Δίκτυο Καταστημάτων και θα Εστιάζει τη Δραστηριότητά της στη Λιανική Τραπεζική. Σχετικά με τις Αναπτυσσόμενες Χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, Στόχος είναι η Αξιοποίηση των Μεγάλων Προοπτικών που υπάρχουν. Στον τομέα αυτόν ιδιαίτερα Αυξημένο Ρόλο θα αναλάβει ο Όμιλος Λαϊκής, λόγω της Τεχνογνωσίας και του Ανθρώπινου Δυναμικού που διαθέτει. Χωρίς Αμφιβολία, η Συμμετοχή της Marfin στον Όμιλο Λαϊκής δημιουργεί ένα εντελώς νέο Πλαίσιο Συνεργασίας με Πολύ Μεγάλες Προοπτικές από το οποίο αναμένουμε να προκύψουν Σημαντικά Οφέλη για τους Μετόχους και το Προσωπικό.

Συμπερασματά

Συνοψίζοντας, μπορούμε να πούμε ότι τα τελευταία χρόνια ο Τραπεζικός Κλάδος της Κύπρου πέρασε με Επιτυχία μια Περίοδο Σημαντικών Μεταβολών και Προσαρμογών, επιδεικνύοντας μια Αυξημένη Εξωστρέφεια μέσα στο Περιβάλλον της Παγκοσμιοποίησης των Αγορών.

Η Εισαγωγή του Ευρώ, η Υιοθέτηση του Νέου Εποπτικού Πλαισίου της Βασιλείας II και η Διείσδυση των Κυπριακών Τραπεζών στις Αναπτυσσόμενες Αγορές της Ανατολικής Ευρώπης δημιουργούν Νέες Προκλήσεις, αλλά, Ταυτόχρονα και Νέες Ευκαιρίες.

Μέσα σε αυτό το πλέγμα των Αλλαγών και της αυξανόμενης Τεχνικής Περιπλοκότητας των Θεμάτων, η Χρηματοοικονομική ως μια Εφαρμοσμένη Επιστήμη προσφέρει το Απαραίτητο Υπόβαθρο για πιο Αποδοτική και Αποτελεσματική Διαχείριση των Στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού ενός Τραπεζικού Οργανισμού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Συνοπτική Μηνιαία Κατάσταση της 31^{ης} Ιουλίου 2008

	€' 000
Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό	264.313
Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	505.008
Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	458.670
Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	5.800
Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ, σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	704.000
Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	66.324
Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	1.187.413
Χρέος γενικής κυβέρνησης σε ευρώ	1.597.054
Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος	303.644
Στοιχεία υπό τακτοποίησης	31.414
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.167.700
Σύνολο Ενεργητικού	6.291.340

Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία	1.233.250
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ, σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής	899.542
Λοιπές υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	18.130
Εκδοθέντα χρεόγραφα	0
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ	372.071
Γενική κυβέρνηση	359.826
Λοιπές υποχρεώσεις	12.245
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	71.466
Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	5.039
Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	147.347
Λογαριασμός ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ	20.126
Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος	2.794.790
Στοιχεία υπό τακτοποίηση	43.026
Λοιπές υποχρεώσεις	232.487
Προβλέψεις	143.128
Λογαριασμοί αναπροσαρμογής	261.289
Κεφάλαιο και αποθεματικά	59.649
Σύνολο Παθητικού	6.291.340

Συνοπτική Μηνιαία Κατάσταση της 31^{ης} Αυγούστου 2008

	€'000
Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό	264.372
Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	410.443
Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	442.589
Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	4.800
Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ, σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	769.657
Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	669
Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	1.246.969
Χρέος γενικής κυβέρνησης σε ευρώ	1.597.054
Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος	326.670
Στοιχεία υπό τακτοποίηση	31.880
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.213.016
Σύνολο Ενεργητικού	6.308.120

Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία	1.216.538
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ, σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής	1.015.121
Λοιπές υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	14.359
Εκδοθέντα χρεόγραφα	0
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ	491.560
Γενική κυβέρνηση	481.916
Λοιπές υποχρεώσεις	9.644
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	76.678
Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	2.806
Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	37.891
Λογαριασμός ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ	20.126
Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος	2.668.673
Στοιχεία υπό τακτοποίηση	40.605
Λοιπές υποχρεώσεις	259.237
Προβλέψεις	143.588
Λογαριασμοί αναπροσαρμογής	261.289
Κεφάλαιο και αποθεματικά	59.649
Σύνολο Παθητικού	6.308.120

Συνοπτική Μηνιαία Κατάσταση της 30^{ης} Σεπτεμβρίου 2008

	€'000
Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό	280.122
Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	643.660
Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	717.863
Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	1.600
Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ, σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	1.650.657
Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	631
Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	1.290.998
Χρέος γενικής κυβέρνησης σε ευρώ	1.597.054
Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος	342.378
Στοιχεία υπό τακτοποίηση	34.370
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.167.122
Σύνολο Ενεργητικού	7.726.455

Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία	1.216.397
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ, σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής	1.229.865
Λοιπές υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	9.465
Εκδοθέντα χρεόγραφα	0
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ	501.498
Γενική κυβέρνηση	491.777
Λοιπές υποχρεώσεις	9.721
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	75.191
Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	1.597
Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	0
Λογαριασμός ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ	21.156
Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος	3.800.100
Στοιχεία υπό τακτοποίηση	45.623
Λοιπές υποχρεώσεις	329.272
Προβλέψεις	144.051
Λογαριασμοί αναπροσαρμογής	290.433
Κεφάλαιο και αποθεματικά	61.806
Σύνολο Παθητικού	7.726.455

Συνοπτική Μηνιαία Κατάσταση της 31^{ης} Οκτωβρίου 2008

	€'000
Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό	280.122
Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	434.856
Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	860.836
Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	1.100
Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ, σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	3.681.657
Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	550
Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	1.261.532
Χρέος γενικής κυβέρνησης σε ευρώ	1.597.054
Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος	367.080
Στοιχεία υπό τακτοποίηση	34.903
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.211.780
Σύνολο Ενεργητικού	9.731.469

Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία	1.287.420
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ, σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής	1.100.059
Λοιπές υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	6.012
Εκδοθέντα χρεόγραφα	0
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ	471.551
Γενική κυβέρνηση	462.257
Λοιπές υποχρεώσεις	9.294
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	69.710
Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	969
Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	0
Λογαριασμός ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ	21.156
Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος	5.885.472
Στοιχεία υπό τακτοποίηση	41.885
Λοιπές υποχρεώσεις	350.482
Προβλέψεις	144.514
Λογαριασμοί αναπροσαρμογής	290.433
Κεφάλαιο και αποθεματικά	61.806
Σύνολο Παθητικού	9.731.469

Συνοπτική Μηνιαία Κατάσταση της 30^{ης} Νοεμβρίου 2008

	€'000
Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό	280.122
Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	478.668
Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	842.970
Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	0
Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ, σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	3.556.000
Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	603
Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	1.368.749
Χρέος γενικής κυβέρνησης σε ευρώ	1.597.054
Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος	351.635
Στοιχεία υπό τακτοποίηση	22.586
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.354.799
Σύνολο Ενεργητικού	9.853.185

Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία	1.291.818
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ, σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής	1.492.901
Λοιπές υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	6.143
Εκδοθέντα χρεόγραφα	0
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ	438.410
Γενική κυβέρνηση	428.131
Λοιπές υποχρεώσεις	10.279
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	73.223
Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	169
Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	0
Λογαριασμός ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ	21.156
Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος	5.631.573
Στοιχεία υπό τακτοποίηση	28.874
Λοιπές υποχρεώσεις	371.700
Προβλέψεις	144.977
Λογαριασμοί αναπροσαρμογής	290.433
Κεφάλαιο και αποθεματικά	61.806
Σύνολο Παθητικού	9.853.185

Συνοπτική Μηνιαία Κατάσταση της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2008

	€'000
Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό	277.685
Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	425.051
Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	771.363
Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	68.500
Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ, σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	4.370.000
Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	84.612
Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	2.446.054
Χρέος γενικής κυβέρνησης σε ευρώ	1.597.054
Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος	205.455
Στοιχεία υπό τακτοποίηση	66.399
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	363.325
Σύνολο Ενεργητικού	10.675.498

Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία	1.340.759
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ, σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής	1.292.228
Λοιπές υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	0
Εκδοθέντα χρεόγραφα	0
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ	443.903
Γενική κυβέρνηση	433.475
Λοιπές υποχρεώσεις	10.428
Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	107.141
Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	234
Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	0
Λογαριασμός ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ	21.475
Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος	6.542.390
Στοιχεία υπό τακτοποίηση	72.319
Λοιπές υποχρεώσεις	317.309
Προβλέψεις	149.984
Λογαριασμοί αναπροσαρμογής	325.947
Κεφάλαιο και αποθεματικά	61.806
Σύνολο Παθητικού	10.675.498

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. www.centralbank.gov.cy, 2008, εξετάστηκε στις 07.03.2009
2. www.morax.gr, 2006, εξετάστηκε στις 07.03.2009
3. www.cyprus.gov.cy, 2008, εξετάστηκε στις 07.03.2009